

Raport de activitate

Raport de activitate **2019**

CONSILIUL NAȚIONAL PENTRU COMBATAREA DISCRIMINĂRII

Cuprins

5	Cuvânt înainte	20	Hotărâri la dosare primite în 2019 pe criterii de discriminare
7	Date statistice privind petițiile primite în anul 2019 și activitatea de soluționare	21	Hotărâri la dosare primite în 2019 pe domenii de discriminare
8	Distribuirea petițiilor primite de C.N.C.D. în perioada 2002-2019	22	Constatările în anul 2019 în funcție de criteriile de discriminare
9	Activitatea de soluționare în anul 2019	23	Constatările în anul 2019 în funcție de domeniile de discriminare
10	Repartizarea petițiilor primite de C.N.C.D. în 2019 pe medii de proveniență	24	Autosesizări în 2019
11	Repartizarea investigațiilor efectuate în anul 2019, pe județe	25	Cuantumul și numărul amenzilor primite în 2019
12	Repartizarea investigațiilor în anul 2019, pe regiuni de dezvoltare	27	Activitatea de reprezentare juridică a intereselor Consiliului Național pentru Combaterea Discriminării
13	Repartizarea investigațiilor în anul 2019, pe regiuni de dezvoltare	35	Prevenirea faptelor de discriminare
14	Repartizarea dosarelor în 2019	39	Proiecte derulate din fonduri externe
15	Clasificarea dosarelor investigate în funcție de mediul rural sau urban în care a avut loc presupusa faptă de discriminare	43	Problematika discriminării din România reflectată în rapoartele internaționale
16	Repartizarea dosarelor în anul 2019 pe criterii de discriminare	49	Consiliul Național pentru Combaterea Discriminării în presa scrisă
17	Repartizarea dosarelor în anul 2019 pe domenii de discriminare	57	Date de ordin financiar și personal
18	Clasificarea dosarelor investigate în funcție de încadrarea reclamatului în categoria persoanelor fizice sau juridice		
19	Clasificarea dosarelor investigate în funcție de criteriile de discriminare		

Cuvânt înainte

Anul 2019 a reprezentat o perioadă intensă în activitatea Consiliului Național pentru Combaterea Discriminării din România, reflectată în prezentul Raport de activitate al instituției.

Raportul conține informații cu privire la activitatea de soluționare a plângerilor, de emiteră de puncte de vedere de specialitate către instanțe și cetățeni, la activitatea de contencios administrativ, de investigații, respectiv cu privire la activitatea de prevenție.

În anul supus analizei, Consiliul a înregistrat cel mai mare număr de plângeri, a adoptat cele mai multe decizii de la înființarea instituției (2002), desfășurând o activitate relevantă și de calitate de contencios administrativ și a emis un număr important de puncte de vedere de specialitate către instanțele de judecată.

Constatăm prezența unui număr semnificativ de plângeri pe criteriile de dizabilitate, naționalitate, etnie, gen, vârstă și limbă. Domeniile de discriminare vizate au fost cele de acces la angajare și profesie, protecția demnității personale, acces la servicii și acces la educație.

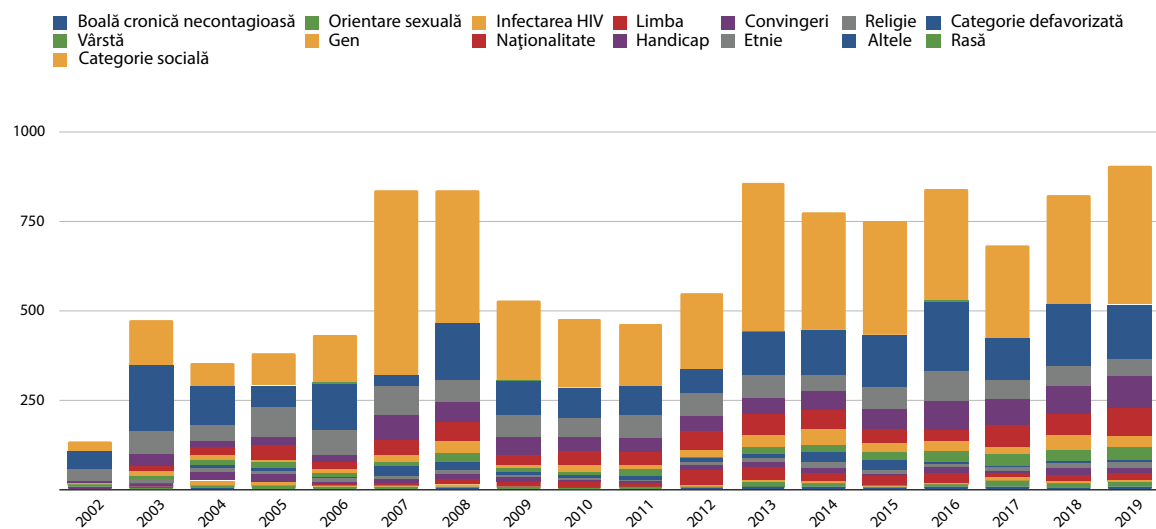
În anul de referință, Consiliul a desfășurat o serie de activități de prevenție a discriminării, susținând pregătirea diferitelor grupuri profesionale, în cadrul unor proiecte realizate în principal, în parteneriat cu organizații guvernamentale sau instituții publice.

Recomandăm prezentul material spre informare, analiză, critică și propuneri de îmbunătățire a activității instituției.

Date statistice privind petițiile primite în anul 2019 și activitatea de soluționare

CRITERII	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Boală cronică necontagioasă	0	0	6	2	3	2	4	2	0	1	6	9	9	5	8	10	6	8
Orientare sexuală	1	5	6	9	6	7	6	6	4	8	3	13	9	3	8	17	13	13
Infecțare HIV	0	1	15	10	5	3	7	1	3	1	5	4	3	4	4	8	4	6
Limbă	0	2	1	2	2	7	11	13	16	10	43	38	27	27	25	12	17	20
Convingeri	4	12	23	19	8	10	14	13	4	2	15	14	13	4	20	6	22	15
Religie	2	9	9	11	8	12	15	6	6	5	5	11	18	14	7	12	11	17
Categorie defavorizată	2	0	10	6	4	26	22	9	7	14	10	13	25	26	5	2	9	6
Vârstă	6	11	14	17	10	10	24	10	9	16	5	18	21	22	31	31	29	35
Gen	3	14	13	9	11	22	32	9	18	15	21	31	46	28	29	19	43	29
Naționalitate	1	12	21	39	20	39	54	28	42	33	49	61	49	36	30	64	56	80
Dizabilitate	3	31	18	21	20	70	55	49	38	42	45	42	57	56	83	74	81	87
Etnie	34	66	45	85	69	82	62	62	54	62	61	66	42	61	81	53	52	48
Altele	52	184	108	61	132	32	159	96	83	81	69	121	127	147	194	114	177	153
Rasă	0	0	1	1	2	0	0	2	1	0	0	3	2	1	3	2	0	1
Categorie socială	26	126	63	90	132	514	372	222	193	175	211	414	328	318	314	258	302	386
TOTAL	134	473	353	382	432	836	837	528	478	465	548	858	776	752	842	682	822	904

■ Distribuția petițiilor primite de C.N.C.D. în perioada 2002-2019

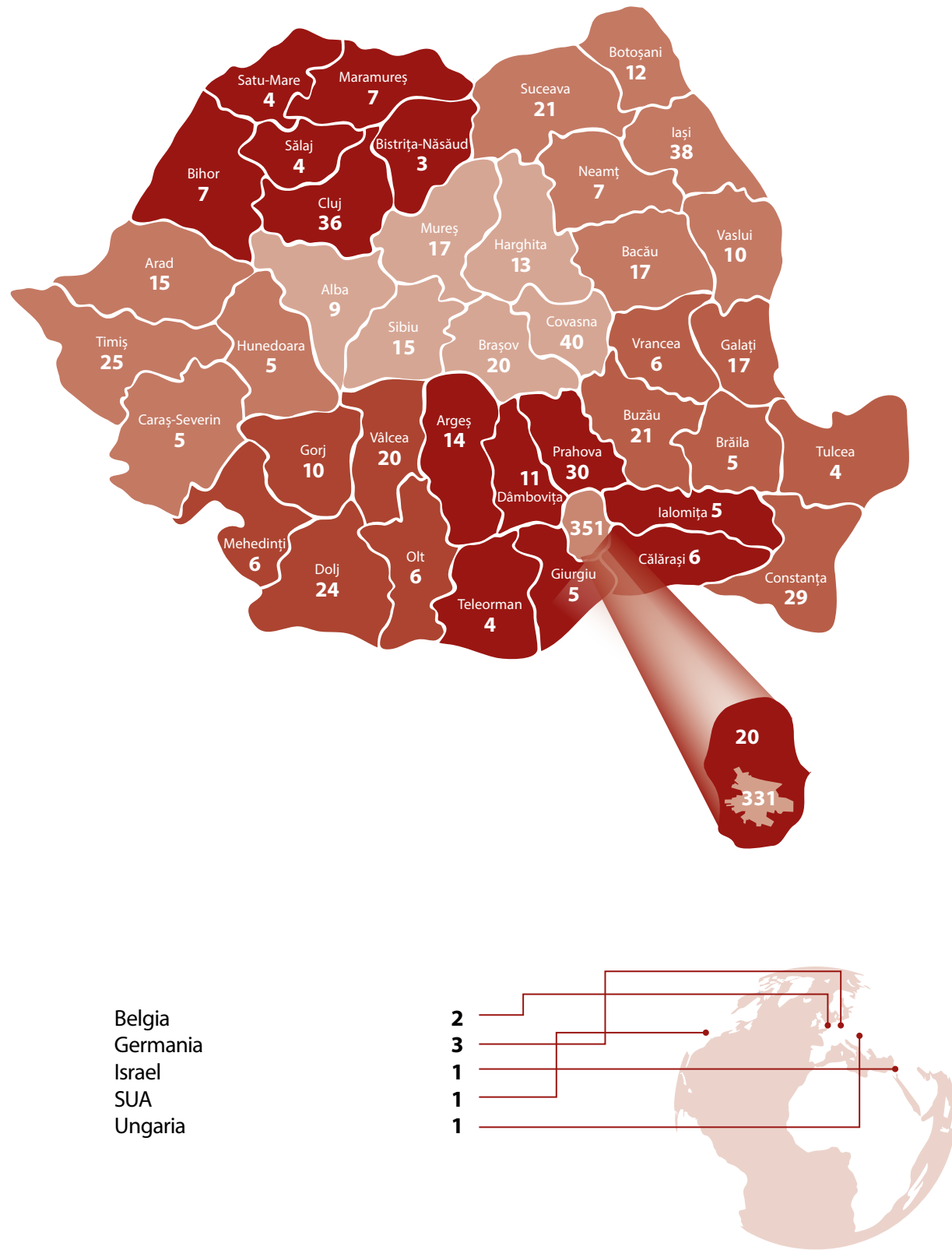

An dosar
 2017 **138**
 2018 **570**
 2019 **369**

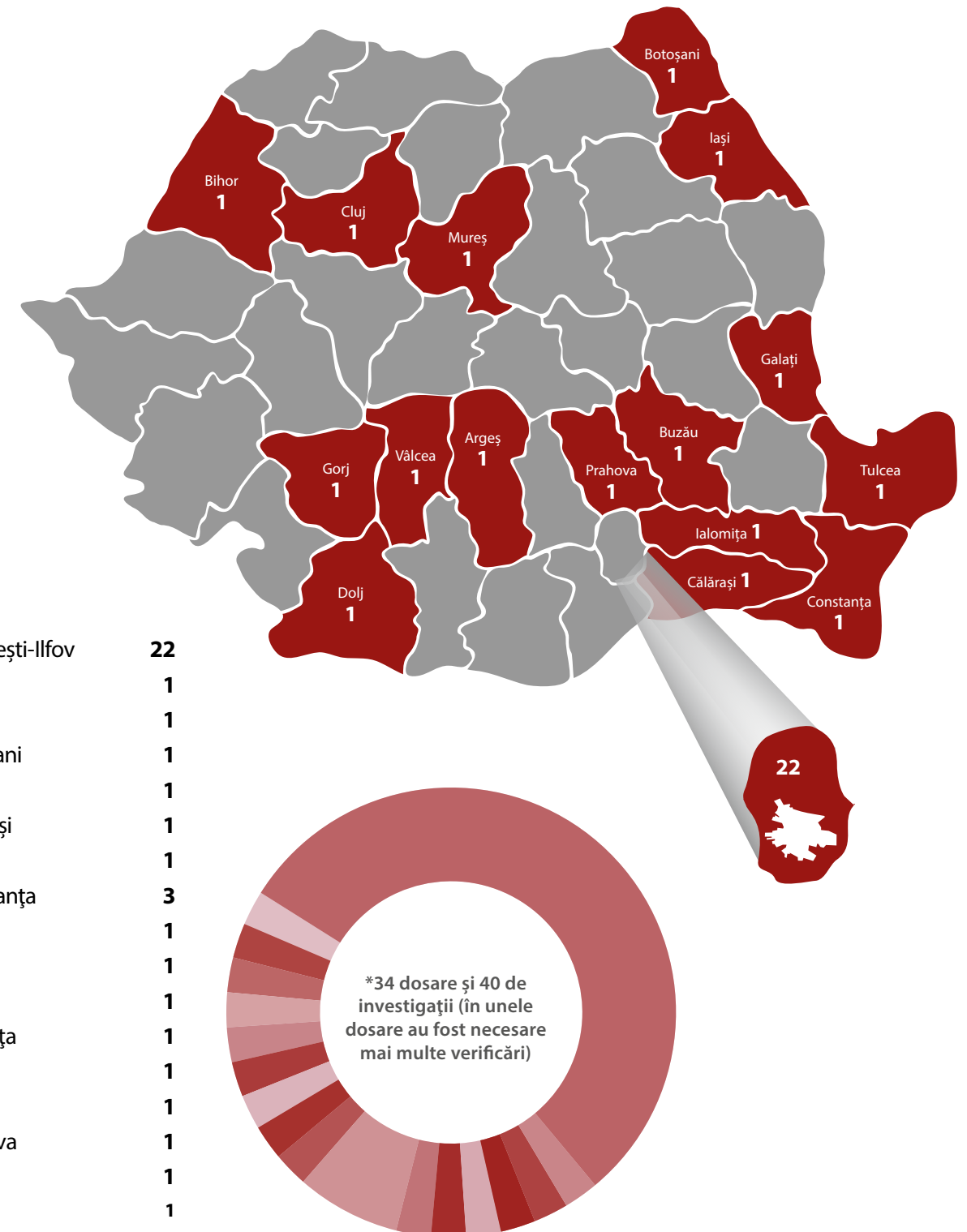
DOMENII / CRITERII	Boală cronică necontagioasă	Orientare sexuală	HIV/SIDA	Limba	Convingeri	Religie	Categorie defavorizată	Vârstă	Gen	Naționalitate	Dizabilitate	Etnie	Altele	Categorie socială	Rasă
Acces locuință											3	1			
Altele	2				2		4	3	3		3		45	1	
Acces locuri publice								4	9	3	5				
Acces educație	1					1	1	1		16	3	10	10		
Demnitate personală		13	2		6	14	3	4	8	49	14	29	17	3	1
Acces angajare și profesie	5		1		5	1	16	15	7	11	4	7	360		
Acces servicii publice			3	20	2	1	3	10	5	17	31	8	69	12	
administrative				19	2	1	3	3	1	14	23	5	50	11	
bancare								2	1				2	1	
de sănătate		3						1			1		5		
de telefonie											1				
de transport							4				4		3		
juridice									4	2	2	3	9		
magazin/restaurant			1												
hoteliere															

■ Activitatea de soluționare în anul 2019

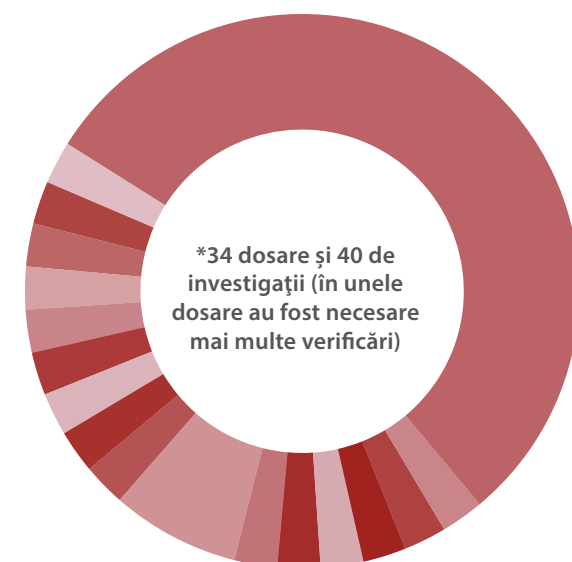
TOTAL DOSARE: 904

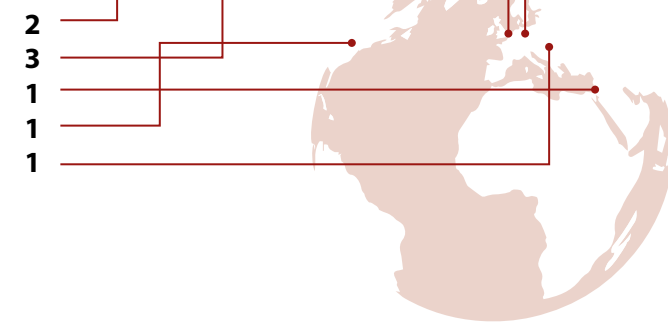
TOTAL DOSARE: 40

București-Ilfov	22
Argeș	1
Bihor	1
Botoșani	1
Buzău	1
Călărași	1
Cluj	1
Constanța	3
Dolj	1
Galați	1
Gorj	1
Ialomița	1
Iasi	1
Mureș	1
Prahova	1
Tulcea	1
Vâlcea	1

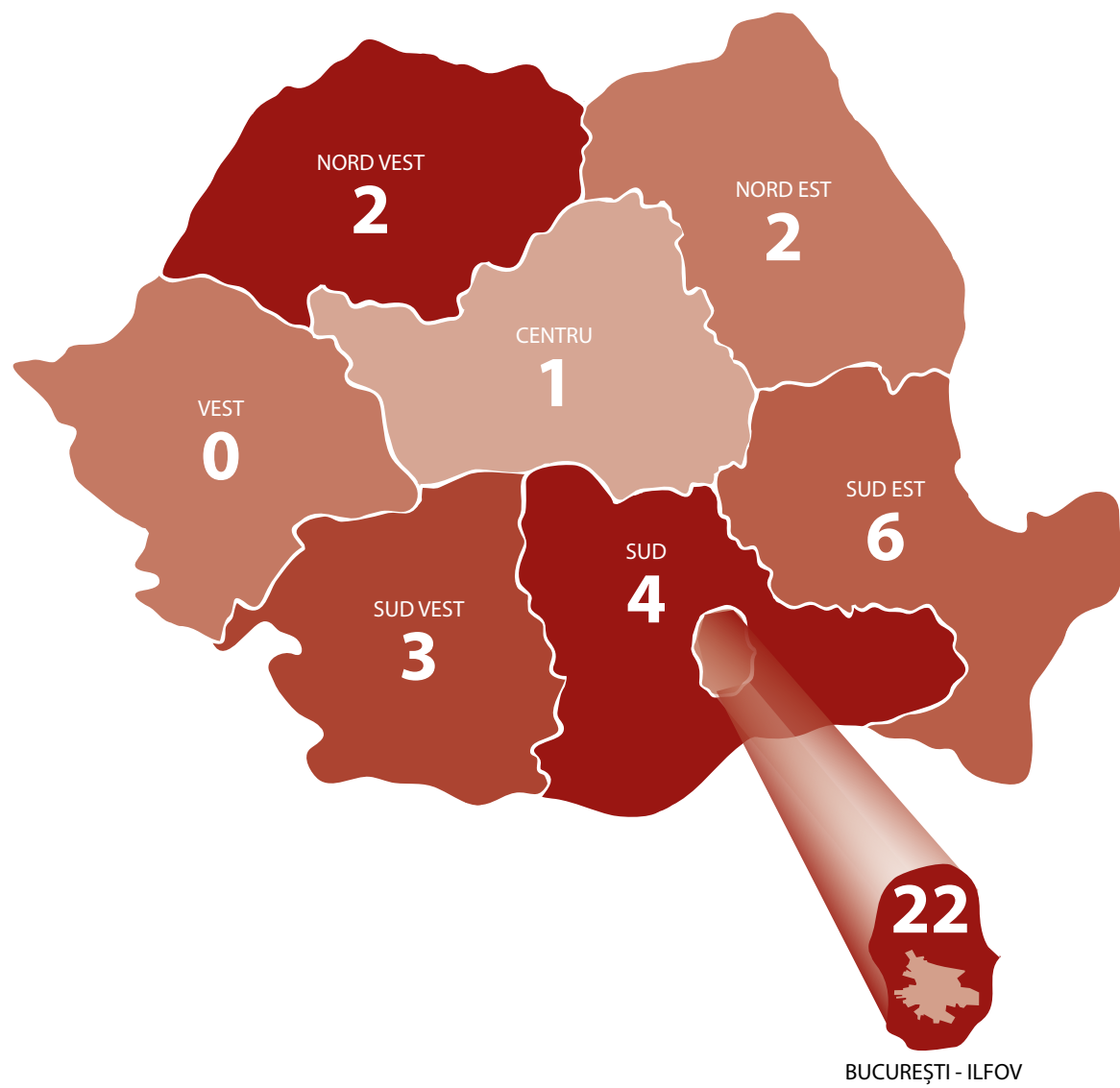

Belgia
Germania
Israel
SUA
Ungaria

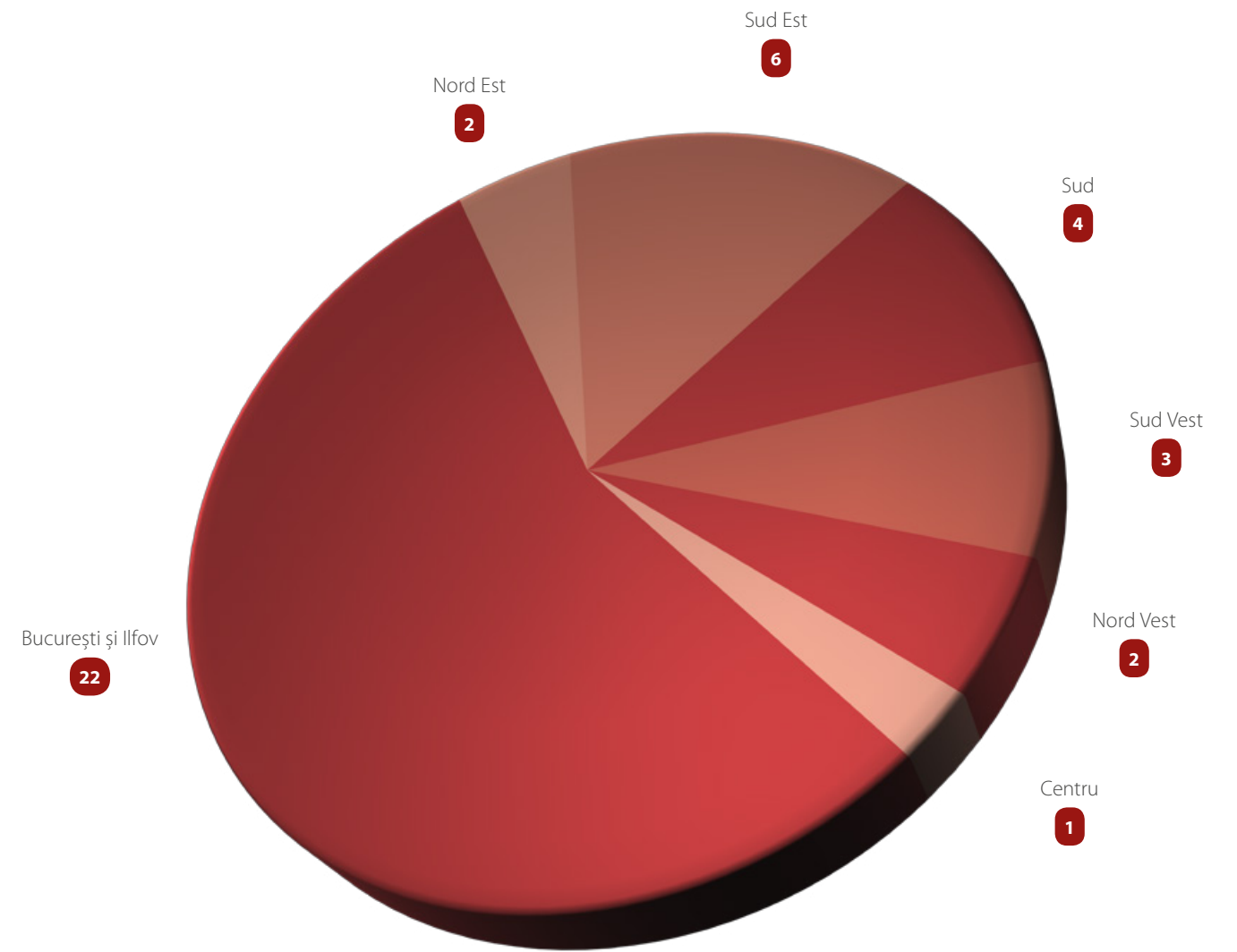

■ Repartizarea petițiilor primite de C.N.C.D. în 2019 pe medii de proveniență

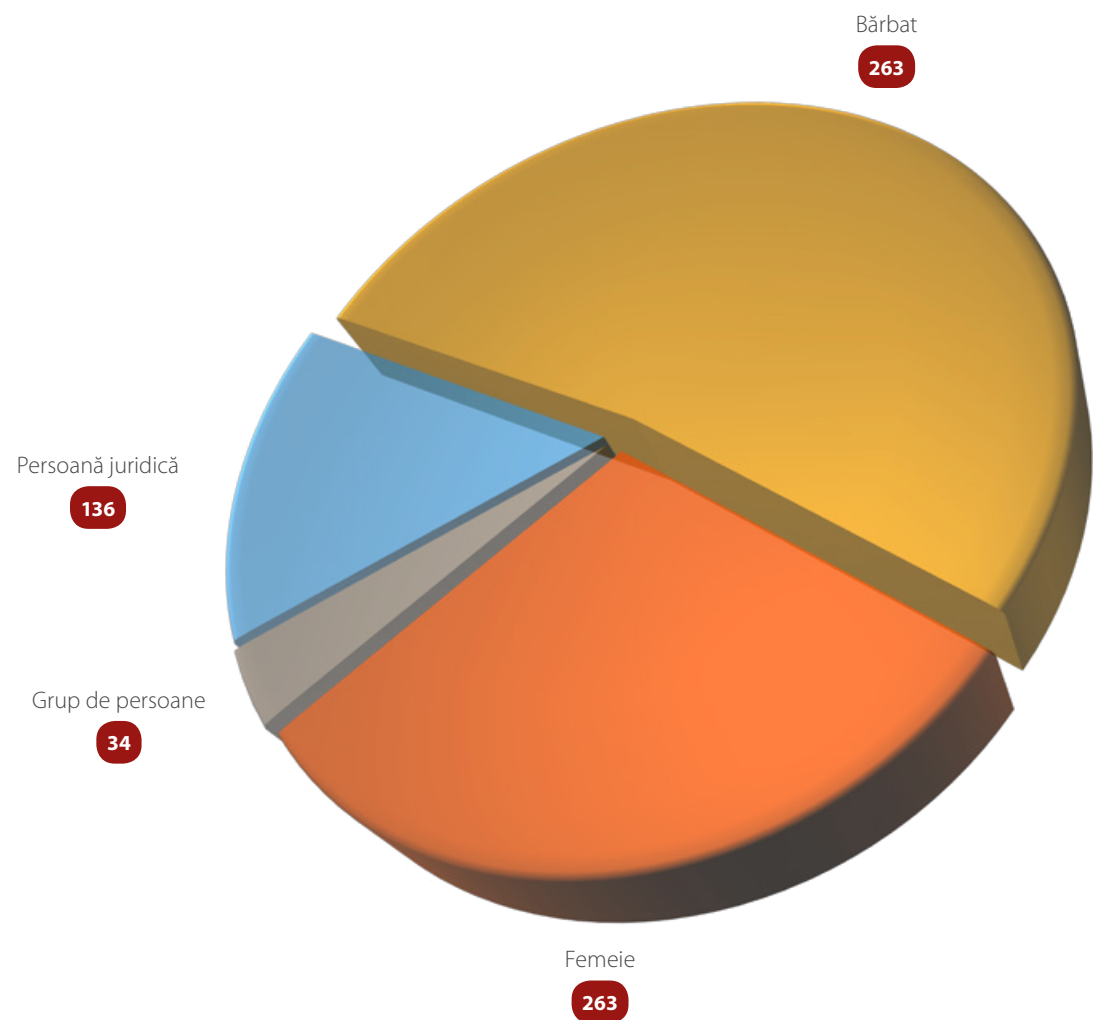
■ Repartizarea investigațiilor efectuate în anul 2019, pe județe

■ Repartizarea investigațiilor în anul 2019, pe regiuni de dezvoltare

■ Repartizarea investigațiilor în anul 2019, pe regiuni de dezvoltare

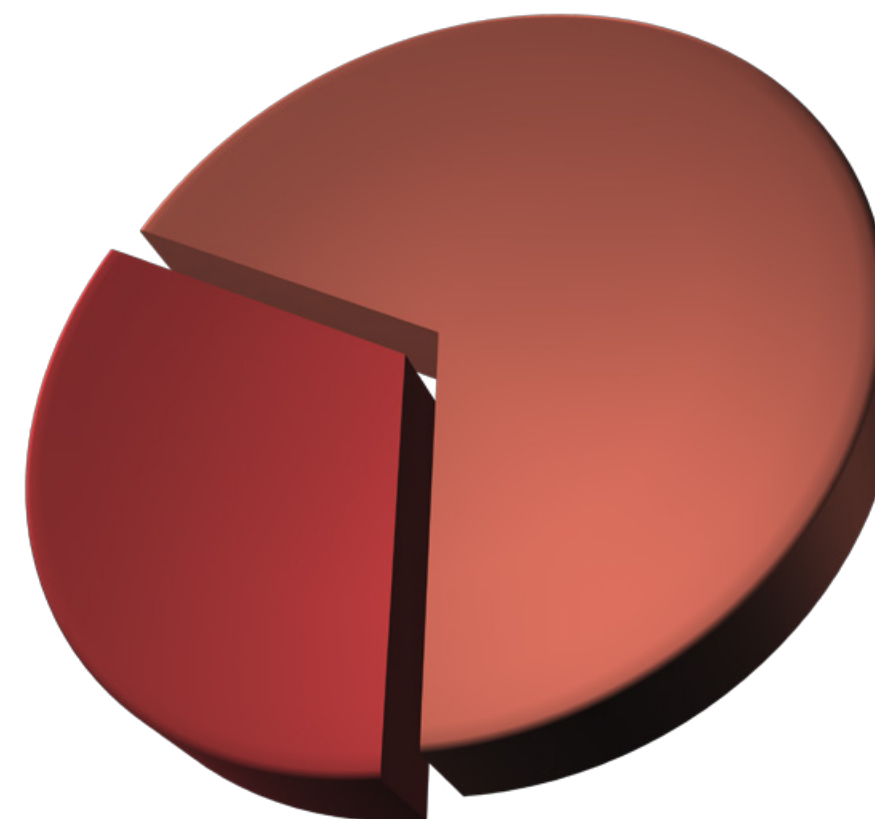

Rural

Urban

■ Repartizarea dosarelor în 2019

Rural

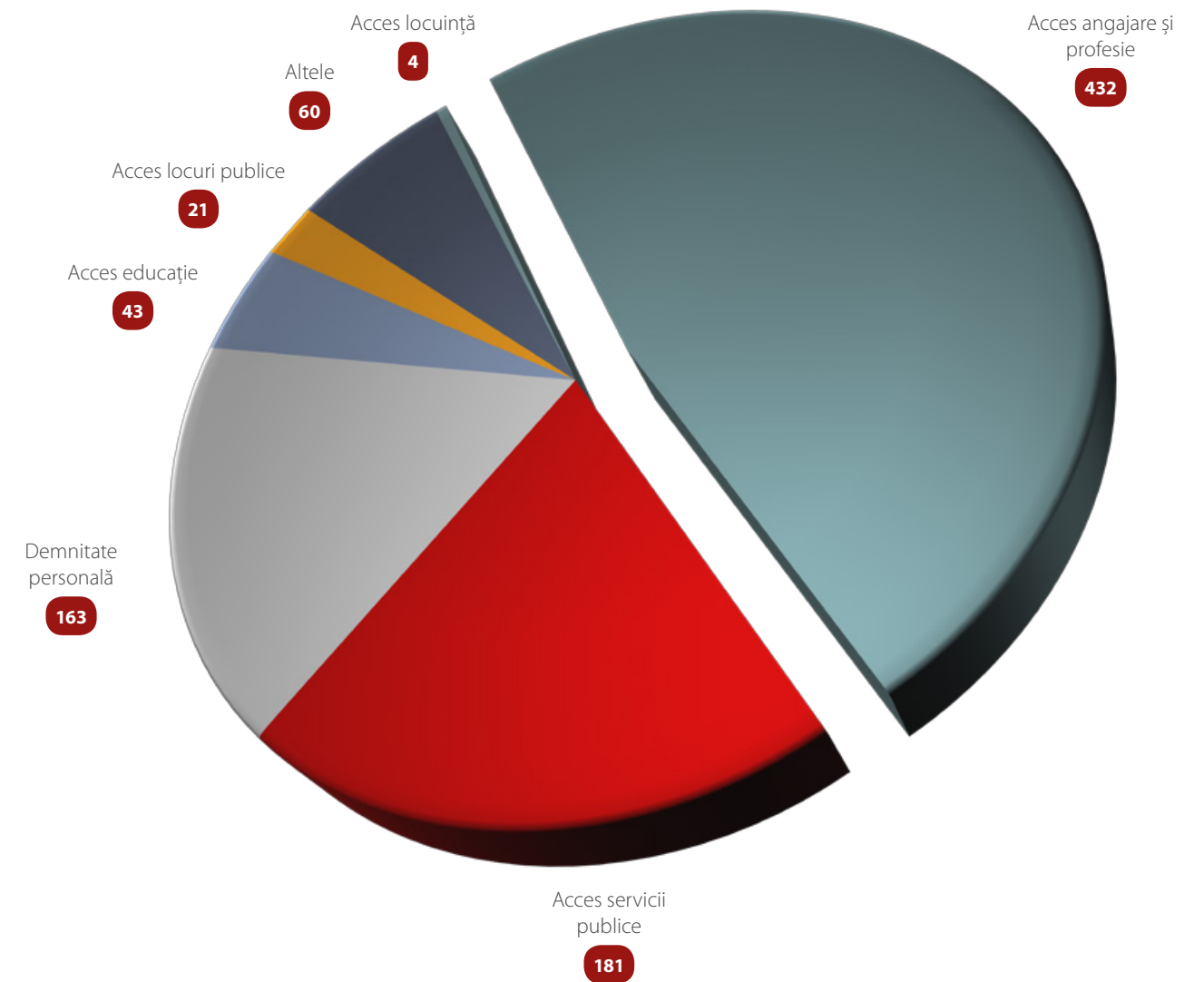
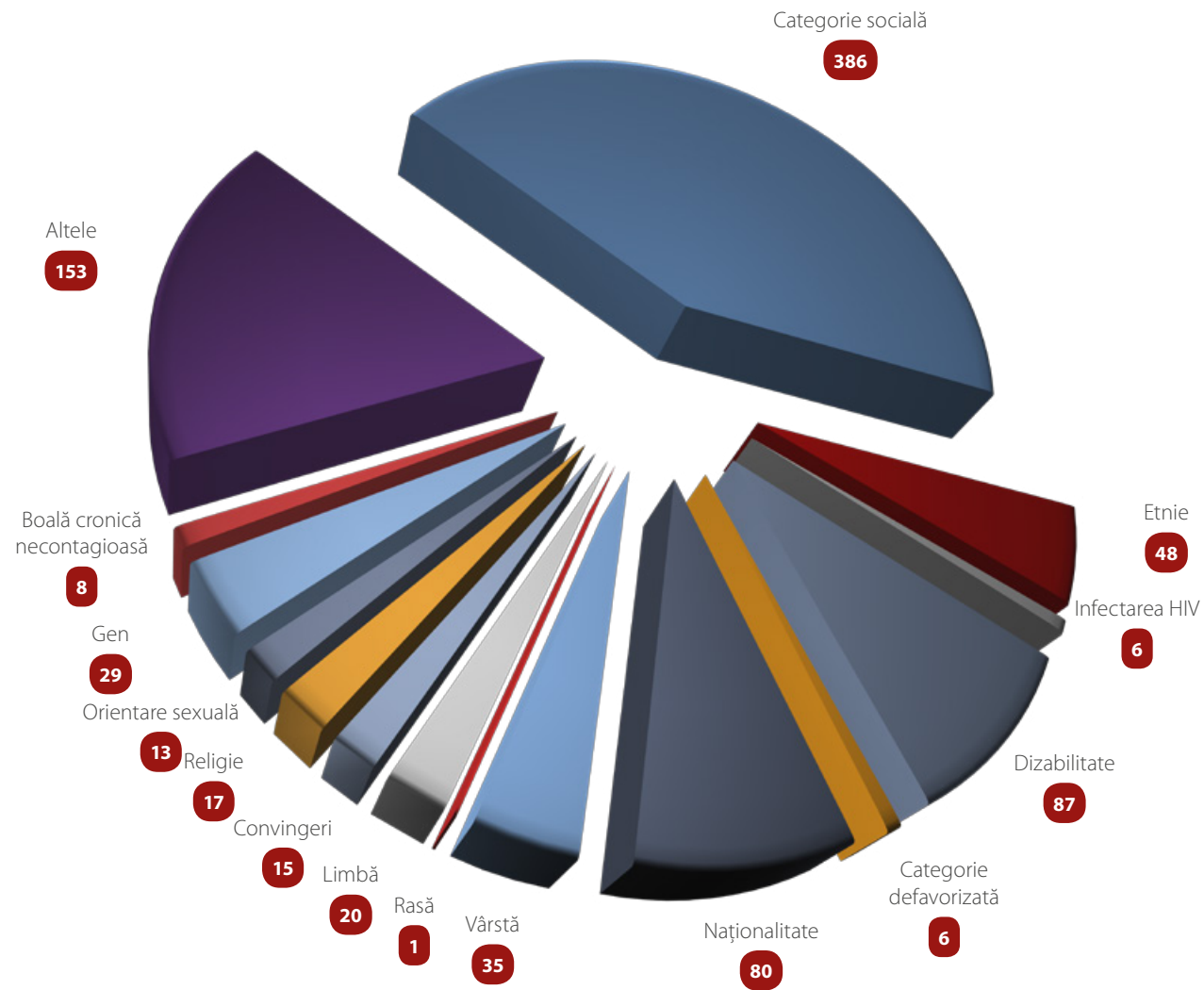
Urban

*34 dosare - două dosare au fost investigate atât în mediul rural cât și în mediul urban

■ Clasificarea dosarelor investigate în funcție de mediul rural sau urban în care a avut loc presupusa faptă de discriminare

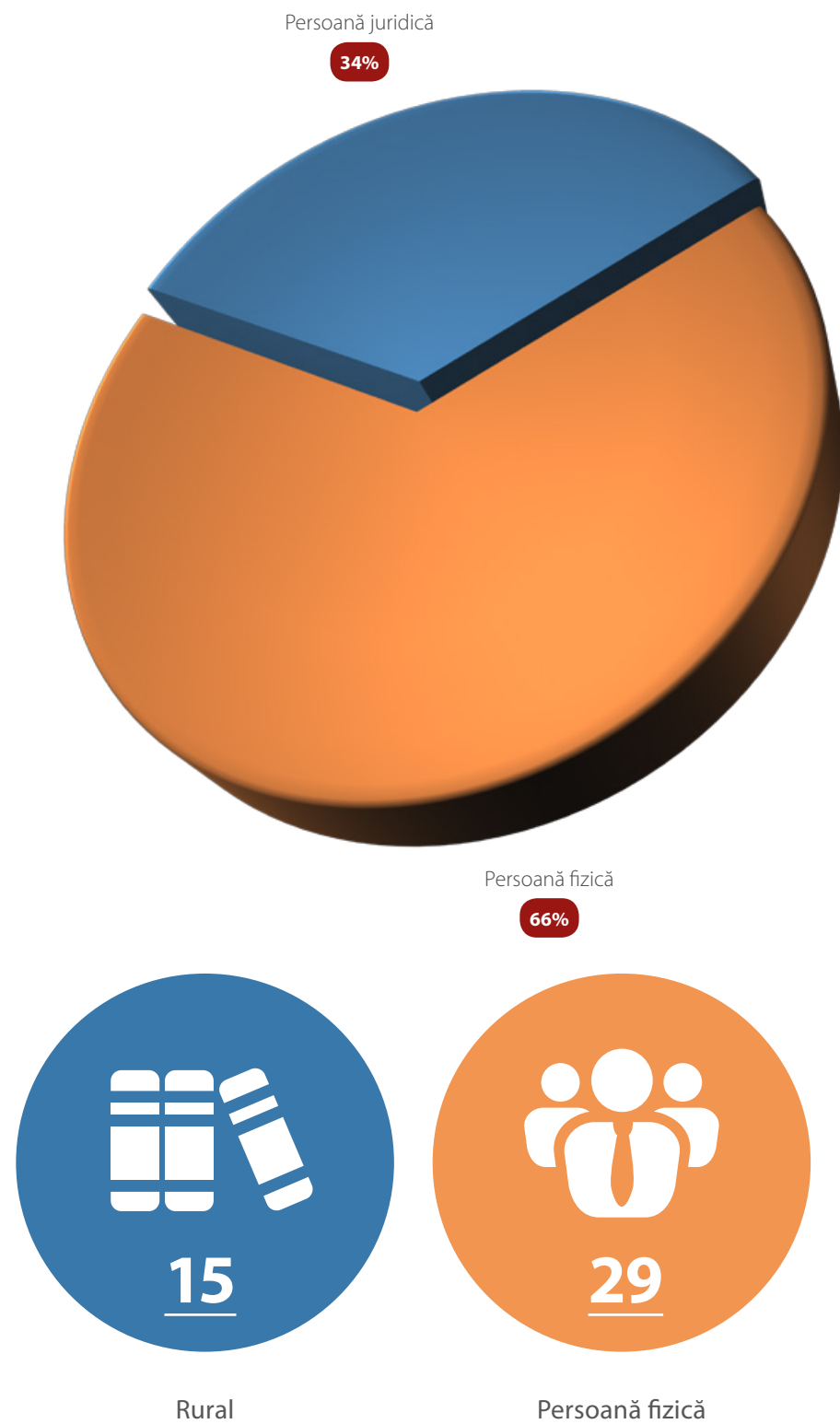
TOTAL DOSARE: 904

TOTAL DOSARE: 904

■ Repartizarea dosarelor în anul 2019 pe criterii de discriminare

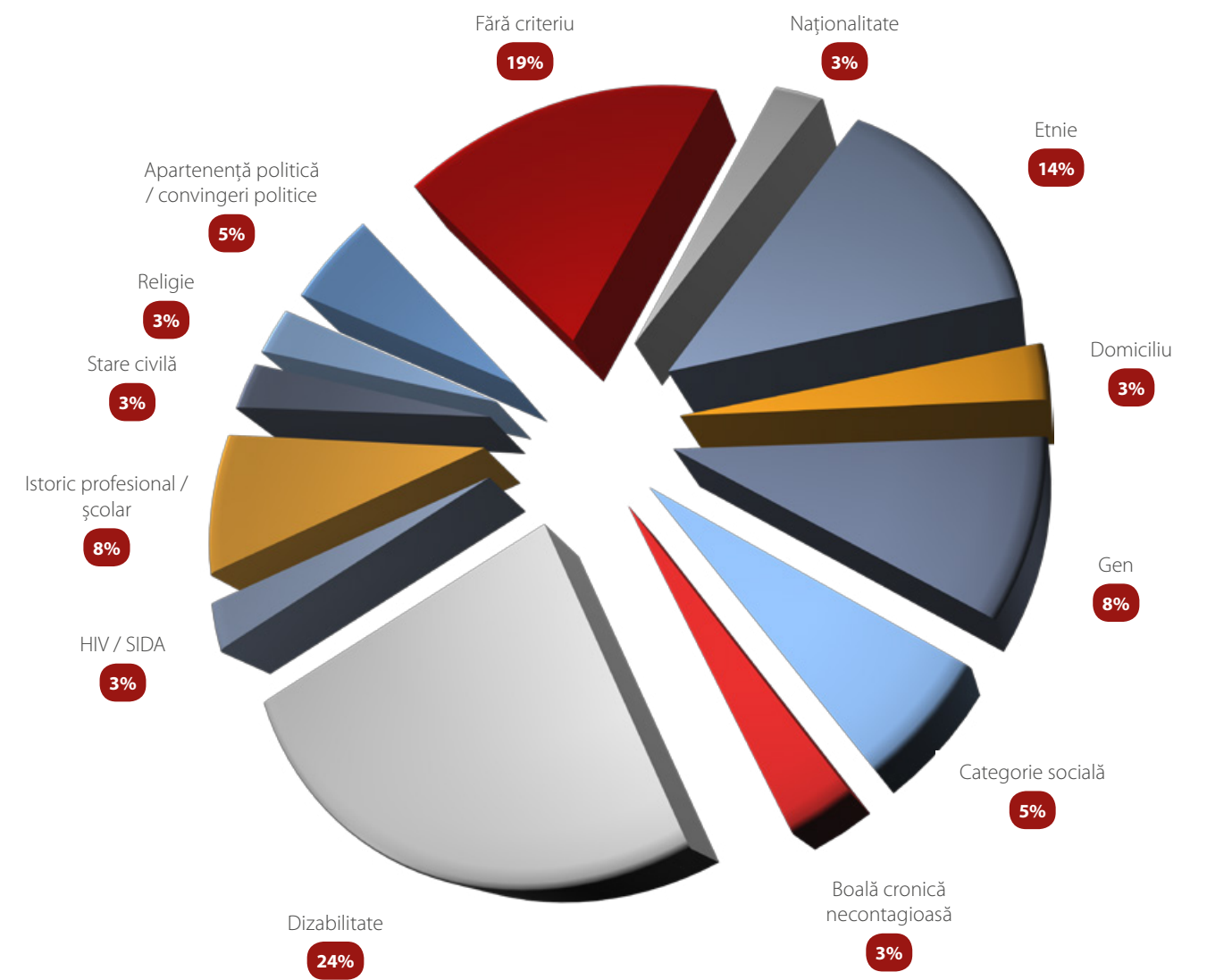
■ Repartizarea dosarelor în anul 2019 pe domenii de discriminare

■ Clasificarea dosarelor investigate în funcție de încadrarea reclamatului în categoria persoanelor fizice sau juridice

*6 dosare au avut reclamat atât persoană juridică cât și fizică

TOTAL DOSARE: 37

■ Clasificarea dosarelor investigate în funcție de criteriile de discriminare

*trei dosare au avut câte 2 criterii de discriminare

Activitatea de soluționare în anul 2019

Tabelele prezintă situația tuturor soluțiilor emise de Colegiul Director în anul 2019 (inclusiv hotărârile cu mai multe capete de cerere) în funcție de criteriile și domeniile de discriminare.

Criterii	Criterii					
	Constatare	Neconstatare	Necompetența CNCD	Admiterea excepției lipsei calității procesuale active/pasive/prematunitate	Clasare / lipsă obiect / lipsa probe / tardivitate / lipsă criteriu	Îndreptare eroare materială
Boală cronică necontagioasă	1	4			2	
Orientare sexuală	4	5	1	1	4	
Infectarea HIV	2	3			4	
Limbă	8	11		1	2	
Convingeri	5	8		4	1	
Religie	4	3	1	1	1	
Categorie defavorizată	1	5		1	1	
Vârstă	5	19	5	3	5	
Gen	11	11	2	1	11	1
Naționalitate	29	20	5	2	15	1
Dizabilitate	27	42	14	5	23	
Etnie	20	20	10	1	18	1
Altele	23	89	66	2	39	2
Rasă	2	1				
Categorie socială	50	175	100	2	49	3
Total	192	416	204	24	175	8

■ Hotărâri la dosare primite în 2019 pe criterii de discriminare

Domenii de discriminare	Domenii de discriminare					
	Constatare	Neconstatare	Necompetența CNCD	Admiterea excepției lipsei calității procesuale active/pasive/prematunitate	Clasare / lipsă obiect / lipsa probe / tardivitate / lipsă criteriu	Îndreptare eroare materială
Acces angajare și profesie	67	206	99	2	68	4
Acces educație	16	33	4	1	12	
Acces locuire						
Acces locuri publice	8	13	1		5	
Acces servicii publice	35	76	58	4	35	1
administrative	25	61	34	3	24	
bancare	4	3			1	1
de sănătate	1	2		1	4	
de transport	5	6	2		2	
de telefonie		1	1		1	
juridice		2	21		3	
hoteliere						
restaurant						
magazin		1				
Altele	2	31	23	2	13	
Demnitate personală	64	57	19	15	42	3
Total	192	416	204	24	175	8

■ Hotărâri la dosare primite în 2019 pe domenii de discriminare

Activitatea de soluționare în anul 2019

Tabelele prezintă situația tuturor soluțiilor emise de Colegiul Director în anul 2019 (inclusiv hotărârile cu mai multe capete de cerere) în funcție de criteriile și domeniile de discriminare.

Criteriul / Constatări total 2019	Amendă	Recomandare	Avertisment	Monitorizare	Publicare rezumat hotărâre
Boală cronică necontagioasă		1	1		
Orientare sexuală	1	2	7		
Limba	3	4	4	1	
Convingeri	7	1	3		2
Vârstă	4	1	1		1
Categorie defavorizată	1				
Religie	2	3	2		1
Gen	8	6	4		1
Naționalitate	18	9	15		1
Dizabilitate	13	17	13	3	3
Etnie	13	3	9		4
Altele	8	13	16	1	2
Categorie socială	30	18	27		4
Infectarea HIV		1	2		
Rasă	3	1			
Total	111	80	104	5	19

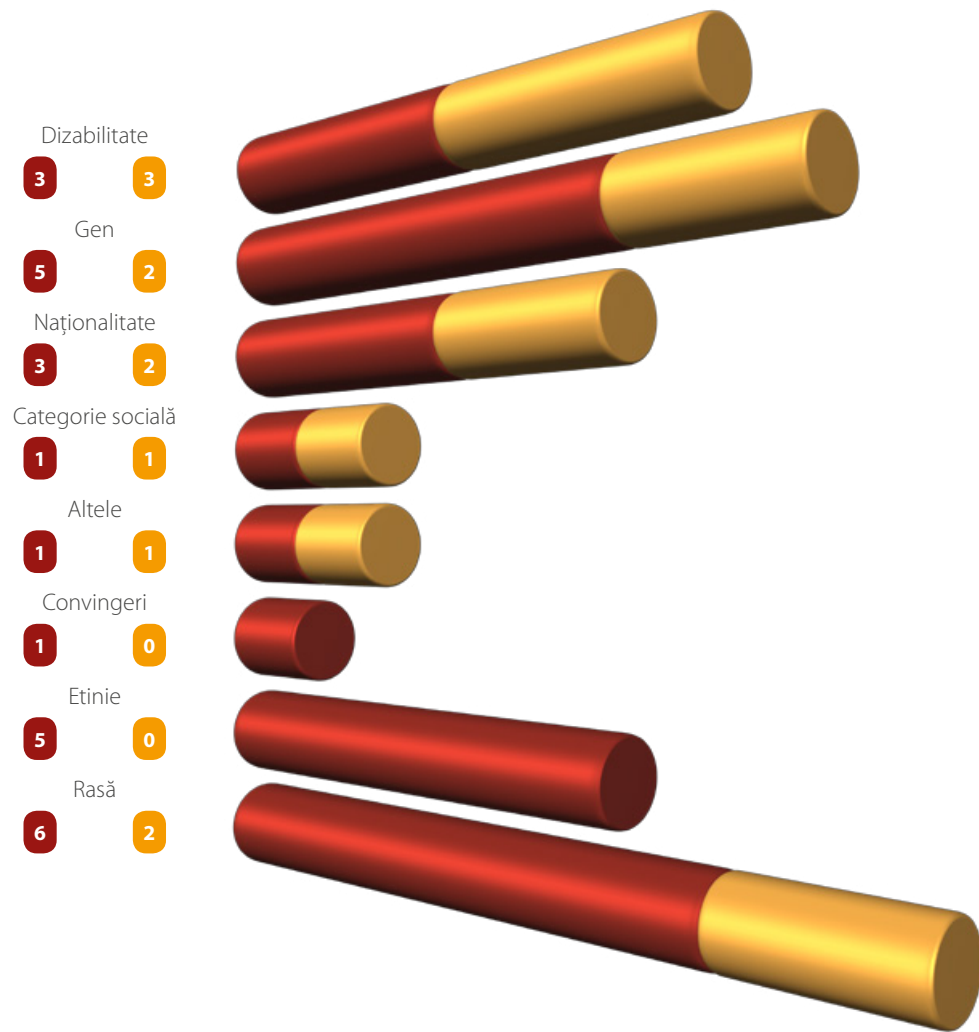
■ Constatările în anul 2019 în funcție de criteriile de discriminare

au fost luate în calcul toate sancțiunile, inclusiv cele cumulate (ex. avertisment și recomandare, amendă și recomandare etc)

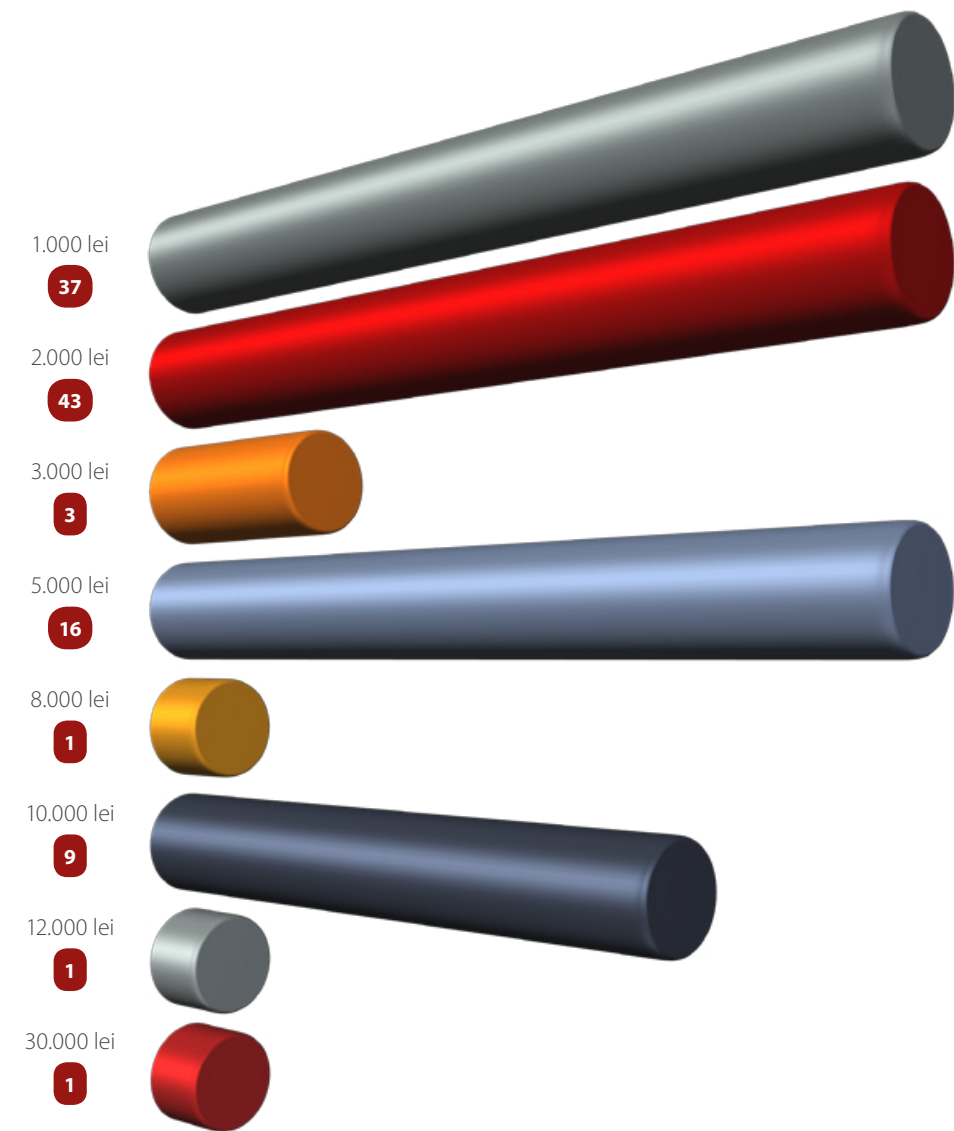
Domeniul / Constatări total 2019	Amendă	Recomandare	Avertisment	Monitorizare	Publicare rezumat hotărâre
Acces angajare și profesie	41	28	37		6
Acces educație	9	11	8	1	1
Acces locuire					
Acces locuri publice	4	2	3		
Acces servicii publice (TOTAL)	16	22	24	4	4
administrative	9	16	21	3	1
bancare	2	4	2		
de sănătate			1		
de transport	5	2		1	
juridice					
restaurant					
hoteliere					
Altele		1	2		
Demnitate personală	41	16	30		8
Total	111	80	104	5	19

■ Constatările în anul 2019 în funcție de domeniile de discriminare

au fost luate în calcul toate sancțiunile, inclusiv cele cumulate (ex. avertisment și recomandare, amendă și recomandare etc)

■ Autosesizări în 2019

■ Cuquantumul și numărul amenzilor primite în 2019

TOTAL
372.000 lei

Activitatea de reprezentare juridică
a intereselor Consiliului Național
pentru Combaterea Discriminării

Asistarea convențională și reprezentarea intereselor Consiliului Național pentru Combaterea Discriminării, atât în ceea ce privește litigiile procesuale al căror obiect se circumscrie controlului de legalitate și temeinicie aplicat hotărârilor Colegiului director, cât și în genere, este asigurată de către Serviciul Juridic, Contencios și Contracte din cadrul Direcției Juridice a Consiliului.

În mod excepțional (contextual și opțional), la solicitarea expresă a președintelui CNCD, activitatea de reprezentare a intereselor Consiliului în fața instanțelor judecătorești poate fi asigurată, în cauzele ce privesc fapte de discriminare, și de către acei membri ai Colegiului director licențiați în științe juridice.

Astfel cum statuează dispozițiile art. 20 din O.G. nr. 137/2000R, coroborat cu prevederile „Procedurii interne de soluționare a petițiilor și sesizărilor”, publicată în Monitorul Oficial, Partea I nr. 348 din 06.05./2008, adoptată în baza art. III, alin. 1 – Cap. IV din O.G. nr. 137/2000R, petițiile al căror obiect îl constituie reclamarea unor fapte de discriminare sunt soluționate de către Consiliul Național pentru Combaterea Discriminării **prin „hotărâre” – act administrativ-jurisdicțional.**

Activitatea de soluționare a litigiilor juridice care formează obiectul petițiilor anterior precizate se produce într-un cadru administrativ-jurisdicțional, după o anumită procedură specială care subsumează caracteristicile fundamentale ale jurisdicției speciale administrative: facultativitatea și gratuitatea jurisdicției, independența funcțională a autorității jurisdicționale, respectarea principiilor asigurării dreptului la apărare și garantării contradictorialității.

Examenul de legalitate și temeinicie la care sunt supuse hotărârile Colegiului director al CNCD este de competența instanțelor de contencios administrativ (curți de apel, ca instanțe de fond, respectiv Înalta Curte de Casație și Justiție, ca instanță de recurs),

astfel cum reglementează dispozițiile art. 20, alin. (9) și (10) din O.G. nr. 137/2000, republicată, coroborat cu art. 6 din Legea contenciosului administrativ nr. 554/2004.

Termenul legal în care se pot contesta aceste acte administrativ-jurisdicționale este de 15 zile de la comunicare, în sens contrar acestea constituind de drept titlu executoriu.

Rata de promovare a „examenului judiciar” la care au fost supuse hotărârile Colegiului director în cursul anului 2019

În cursul anului 2019, instanțele judecătorești competente (curți de apel și Înalta Curte de Casație și Justiție) au avut pe rol, în curs de judecare, un număr de **495 cauze**, al căror obiect l-a constituit controlul de legalitate și temeinicie aplicat hotărârilor CNCD adoptate în baza art. 20 din O.G. nr. 137/2000, republicată.

În urma controlului de legalitate și temeinicie aplicat hotărârilor CNCD în cursul anului 2019, instanțele judecătorești au dat câștig de cauză Consiliului, la fond și/sau recurs, **în 169 de cauze, iar în 39 de cauze acțiunile promovate împotriva hotărârilor au fost admise.**

La finalul anului 2019, **345 de cauze se aflau, în continuare, în curs de**

judecare pe rolul instanțelor de judecată (fond/recurs).

Astfel, potrivit rezultatelor statistice, rata de promovare a „examenului judiciar” la care au fost supuse hotărârile CNCD în cursul anului 2019, circumscrie cauzelor judecate, s-a menținut, în continuare, la un grad ridicat - aprox. 82%.

Rezultatele statistice ale demersurilor judiciare inițiate în scopul angajării răspunderii civile delictuale

Notă introductivă:

În temeiul art. 27 din O.G. nr. 137/2000R, persoana care se consideră discriminată poate formula în fața instanței de judecată o cerere pentru acordarea de despăgubiri și restabilirea situației anterioare discriminării sau anularea situației create prin discriminare, potrivit dreptului comun. Persoana interesată are obligația de a dovedi existența unor fapte care permit a se presupune existența unei discriminări directe sau indirecte, iar persoanei împotriva căreia s-a formulat sesizarea îi revine sarcina de a dovedi că faptele nu constituie discriminare. Judecarea cauzei are loc cu citarea obligatorie a Consiliului.

Așadar, prin O.G. nr. 137/2000, legiuitorul național a înțeles să instituie în domeniul nediscriminării, pe lângă răspunderea administrativ-contravențională, și răspunderea civilă delictuală, conturată prin funcția sa reparatorie ce consistă în obligarea „discriminatorului” la repararea prejudiciului cauzat, respectiv repunerea în situația anterioară, prin înlăturarea tuturor consecințelor dăunătoare ale ilicitului de natură discriminatorie.

Prin reglementarea procedurii juridice a „sanționării civile” în domeniul nediscriminării, de competența exclusivă a instanței de drept comun, legiuitorul a urmărit ca judecata acțiunilor cu obiect „repararea prejudiciului cauzat prin acte și fapte de discriminare”, pe cale delictual-civilă, să se realizeze cu participarea procesuală a Consiliului Național pentru Combaterea Discriminării.

Participarea procesuală *de jure* a Consiliului în astfel de cauze judecătorești se realizează în calitatea specială de „monitor al cazurilor de discriminare”, „consultant judiciar”, „expert” în domeniul nediscriminării, fără, deci, să-i fie atribuită calitate procesuală pasivă, fiind, astfel, protejat de obligațiile dispozitive ale hotărârilor judecătorești pronunțate în aceste cauze.

O astfel de participare procesuală a CNCD în temeiul art. 27 din O.G. nr. 137/2000 are la bază funcția de garant al respectării și aplicării principiului nediscriminării, în conformitate cu legislația internă în vigoare și cu documentele internaționale la care România este parte, precum și cu statutul de organism specializat - posesor al cunoștințelor juridice (teoretice și practice) fundamentale în domeniul egalității în drepturi și al nediscriminării.

Participarea procesuală a CNCD în baza art. 27 din O.G. nr. 137/2000R privește toate cauzele judecătorești, indiferent de obiectul concret al acestora (conflicte de muncă, anulare de acte administrative, reziliere de contracte, refuzul de soluționare a unor cereri sau alte pretenții, drepturi bănești etc.), care vizează *lato sensu* principiul nediscriminării, intențate pe rolul tuturor instanțelor de judecată competente material și teritorial de pe întreg teritoriul României.

În această împrejurare procesuală, forul consultativ-expert (CNCD) poate emite, *ex officio*, „puncte de vedere cadru-directive”,

menite să învedereze legislația națională și comunitară antidiscriminare, respectiv mecanismul tehnico-juridic de interpretare și aplicare specific acestei legislații, sau, după caz, la solicitarea expresă a instanței (și în măsura în care dispune de toate aspectele de fapt și de drept, inclusiv de probe scrise și testimoniale administrate în cauza judiciară), „expertize - opinii juridice de specialitate”, în esență lucrări procesuale cu valoare de „consultanță judiciară” în domeniul egalității în drepturi și al nediscriminării.

Raportarea rezultatelor statistice:

În anul 2019, CNCD a fost chemat în instanță, în calitate de for consultativ – „expert specializat”, în scopul formulării unor „puncte de vedere de specialitate” (lucrări procesuale cu valoare de „consultanță judiciară”) pentru un număr total (afereant cauzelor intentate atât în a.c., cât și anterior, dar a căror judecată s-a continuat în anul 2019) de aprox. 763 de cauze judecătorești noi, al căror obiect viza angajarea răspunderii civile delictuale (despăgubirea victimei) ca urmare a încălcării principiului nediscriminării.

Cauzele judecătorești ale căror soluții au fost pronunțate în cursul anului 2019 se clasifică statistic în raport cu obiectul acestora, după cum urmează:

- aprox. 1263 acțiuni cu obiect „drepturi bănești”;
- aprox. 1736 acțiuni cu obiect cuprins la categoria „alte cereri”(conflicte de muncă, anulare act administrativ, reziliere contract, refuz soluționare cerere, pretenții - altele decât drepturile bănești/salariale - etc.).

Soluțiile pronunțate în cursul anului 2019 de către instanțele de judecată investite cu angajarea răspunderii delictual-civile în

materia nediscriminării (soluții aferente cauzelor intentate atât în a.c., cât și anterior, dar a căror judecată s-a continuat în anul 2019), la care CNCD a participat procesual în calitate de „expert specializat”, se raportează astfel:

- aprox. 346 soluții de admitere;
- aprox. 823 soluții de respingere.

Activitatea de avizare juridică și contractare

În perioada ianuarie-decembrie 2019, au fost supuse avizării un număr de 603 documente (adrese, mandate, ordine administrative, note de fundamentare, acorduri de parteneriat, protocoale de colaborare, etc.).

Pe parcursul anului 2019 au fost lansate și încheiate un număr de 201 achiziții publice, astfel:

- Contracte de achiziție publică – 16;
- Planul Anual al Achizițiilor Publice – 5;
- Achiziții directe – 180.

Activitatea Serviciului Inspecție și Analiză

Conform prevederilor art. 41 alin. (1) din Procedura internă de soluționare a petițiilor și sesizărilor „Titularul de dosar dispune prin rezoluție acțiunea de investigare, dacă este cazul, după studierea petiției și a mijloacelor de probă anexate”. Astfel, dosarul supus investigării, însoțit de rezoluția titularului de dosar, este transmis Serviciului Inspecție și Analiză, din cadrul Direcției Juridice, în vederea verificării unor aspecte neclare precum și în scopul colectării de informații, declarații de martori și probe necesare soluționării sesizării în cauză. După efectuarea controlului, echipa de investigație redactează un raport de

investigație la care anexează documentația rezultată în urma controlului.

Situația statistică a dosarelor investigate de Serviciul Inspecție și Analiză în anul 2019

În anul 2019, Colegiul director a repartizat Serviciului Inspecție și Analiză un număr de 34 de dosare. În vederea respectării rezoluțiilor titularilor de dosar și realizării obiectivelor controalelor au fost efectuate un număr de 40 de investigații (unele dintre dosare necesitând mai multe deplasări), distribuite astfel: 22 în municipiul București și județul Ilfov, 2 în regiunea Nord-Vest (jud. Cluj 1, jud. Bihor 1), 6 în regiunea Sud-Est (jud. Tulcea 1, jud. Galați 1, jud. Buzău 1 și jud. Constanța 3), 4 în regiunea Sud-Muntenia (jud. Argeș 1, jud. Prahova 1, jud. Călărași 1 și jud. Ialomița 1), 2 în regiunea Nord-Est (jud. Iași 1, jud. Botoșani 1), 3 în regiunea Sud-Vest Oltenia (jud. Dolj 1, jud. Vâlcea 1 și jud. Gorj 1) și 1 în regiunea Centru (jud. Mureș 1).

Din totalul de 34 de dosare supuse verificărilor, în 26 dintre ele (reprezentând 72% din total) presupusa faptă de discriminare a avut loc în mediul urban, iar în restul de 10 (reprezentând 28% din total) în mediul rural. În 15 din dosarele verificate (reprezentând 34% din total), partea reclamată a fost încadrată în categoria persoanelor juridice, iar în 29 dintre dosare (reprezentând 66% din total), persoanele reclamate au fost persoane fizice. În șase dintre dosarele investigate au fost reclamate atât persoane fizice cât și juridice.

În privința criteriilor de discriminare situația dosarelor investigate se prezintă astfel: dizabilitate 9(23%), etnie 5(14%), gen 3(8%), istoric profesional/școlar 3(8%), categorie socială 2(5%), apartenență politică/convingeri politice 2(5%), naționalitate 1(3%), religie 1(3%), boală cronică necontagioasă 1(3%), HIV/SIDA 1(3%), stare civilă 1(3%),

domiciliu1(3%), fără criteriu 7(19%), – (trei dintre dosare au avut două criterii de discriminare).

În investigațiile efectuate pe parcursul anului 2019 s-au purtat discuții cu un număr de 237 de persoane, cu o medie de aproximativ 6 persoane/investigație. Dintre acestea, 105 persoane au fost în București și jud. Ilfov, iar 132 persoane în restul țării.

Concluzii:

Respectarea mandatului:

În desfășurarea activității de investigare, agenții constatatori desemnați să investigheze plângerea au obligația să respecte obiectivele stabilite de titularul de dosar prin rezoluție cu privire la aspectele semnalate (respectiv obiective vizând, după caz, discuții cu partea reclamată, cu petentul, în cazul în care poate clarifica aspecte ale petiției depuse, respectiv martori).

În situații întemeiate, titularul de dosar poate dispune investigații inopinate. Pe parcursul anului 2019 nu au fost identificate, în timpul investigațiilor, situații care să necesite extinderea mandatului inițial.

Elemente ce pot conduce la neîndeplinirea obiectivului:

În desfășurarea activității de inspecție, agenții constatatori din cadrul Direcției Juridice sunt împiedicați, în cele mai multe situații, de reticența martorilor de a confirma sau infirma faptele descrise în petiții de către reclamanți.

Un număr ridicat de fapte semnalate vizează locul de muncă, de cele mai multe ori fiind acuzați superiorii petenților. Reticența, în aceste cazuri, este cauzată de temerea de

repercusiuni ce se pot răsfrânge asupra lor, martorii fiind adesea numiți de către reclamanți din rândul colegilor care au contact cu superiorii reclamați și care ar putea avea informații despre comportamentul și atitudinea relevantă cauzei supuse controlului CNCD.

Acest aspect ar putea fi corectat prin introducerea martorilor în rândul persoanelor protejate de „orice tratament advers, venit ca reacție la o plângere sau acțiune în justiție (sau colaborarea cu investigațiile desfășurate în cazurile plângerilor sau acțiunilor în justiție) cu privire la încălcarea principiului tratamentului egal și al nediscriminării.”

Riscuri:

Echipele de investigație ale CNCD s-au confruntat și cu situații conflictuale apărute din lipsa de înțelegere a părților, petenți și reclamați, a rolului echipei de investigație și a convingerii că aceștia au intenția de îngreuna soluționarea cazului sau că, prin întrebările adresate, ar favoriza cealaltă parte în dosar, însă, în cele mai multe cazuri, membrii echipei de investigație au reușit să stabilească un raport profesional corect cu cei care erau în măsură să ofere informațiile, explicațiile și dovezile relevante pentru a întocmi raportul de investigație. De menționat este faptul că, în multe dintre aceste cazuri, echipa de investigație se află la domiciliul petentului ori reclamantului, în cazul persoanelor fizice, expunându-se unor riscuri de violență fizică, implicite activității de inspecție.

De altfel, unul dintre aceste riscuri implicite activității de inspecție este dat de amenințările cu plângeri penale, primite de echipa de investigație, partea care face amenințările sperând să influențeze modul de desfășurare al investigației prin intimidarea echipei mandatate să verifice aspectele sesizate.

De asemenea, au fost cazuri în care avocatul uneia dintre părți, ignorând normele de procedură civilă (cu care se completează procedura CNCD), a insistat să participe la audierea martorilor indicați în rezoluția Colegiului director, fără ca martorii să solicite acest lucru, uneori chiar exprimând dorința de a fi audiați fără a fi în prezența părților sau a reprezentanților acestora.

Biroul Teritorial Buzău

În cursul anului 2019, la nivelul Structurii Teritoriale Buzău s-au prezentat peste 120 de persoane care au solicitat sprijin juridic în probleme legate de situații discriminatorii. Problemele semnalate au fost diverse, însă cele mai frecvente au cele legate de:

- Discriminarea la locul de muncă, care include hărțuirea sexuală, hărțuirea și abuzurile superiorilor;
- Criteriul etnie, care include discriminare în spațiul public, discriminarea privind accesul în anumite spații publice, accesul la servicii, discriminarea la angajare;
- Incluziune socială, refuzul unor instituții de a pune în aplicare anumite ordine sau regulamente;
- Discriminarea în mediul școlar, care include atât fenomenul de bullying, cât și segregarea elevilor, dar și lipsa de toleranță venită atât din partea elevilor cât și a profesorilor și a părinților elevilor;
- Discriminările privind postările în spațiul public, în special Facebook.

Printre activitățile de prevenire a fenomenului discriminării pot fi enumerate campaniile de informare cu ajutorul pliantelor, colaborarea cu ONG-uri și cu Instituția Prefectului Județului Buzău, ISJ Buzău, ITM Buzău, campania de informare la Bursa locurilor de muncă Buzău și Colegiul Agricol Buzău.

Biroul Teritorial Mureș

În cursul anului 2019, Biroul Teritorial Mureș a acordat 34 de audiențe și consultanțe de specialitate persoanelor interesate de domeniile reglementate de O.G. 137/2000 și în alte domenii în care s-au formulat plângeri și sesizări privind discriminări pe criteriul de limbă, etnie, handicap, boală contagioasă, vârstă, apartenență la o categorie defavorizată.

Petiții și sesizări primite:

Pe parcursul anului 2019, la nivelul structurii Teritoriale Mureș a fost primit un număr de 14 sesizări/petiții dintre care:

- Petiții/sesizări privind posibile fapte de discriminare pe criteriul de etnie – 3
- Petiții/sesizări privind posibile fapte de discriminare pe criteriul de limbă – 3
- Petiții/sesizări privind posibile fapte de discriminare pe criteriul de boală cronică necontagioasă – 2
- Petiții/sesizări privind posibile fapte de discriminare pe criteriul de vârstă și gen – 2
- Petiții/sesizări privind posibile fapte de discriminare pe criteriul de victimizare – 1
- Altele - 3

Asigurarea stagiului de practică pentru studenți

Pe parcursul anului 2019, Consiliul Național pentru Combaterea Discriminării, prin Direcția Juridică – Serviciul Juridic, Conținut și Contracte a asigurat desfășurarea stagiului de practică pentru studenții de la următoarele universități:

Universitatea din București – Facultatea de Drept

- 11.03 – 29.03.2019 (3 studenți);

- 01.07 – 19.07.2019 (8 studenți);
- 11.11 – 29.11.2019 (4 studenți).

Universitatea „Titu Maiorescu” – Facultatea de Drept (2 studenți)

Universitatea Creștină „Dimitrie Cantemir” – Facultatea de Științe Juridice și Administrative

- 22.07 – 09.08.2019 (un student);
- 02.09 – 20.09.2019 (5 studenți)

Școala Națională de Studii Politice și Administrative (un student)

Universitatea din București – Facultatea de Științe Politice

- 11.03 – 29.03.2019 (un student) ;
- 01.07 – 19.07.2019 (3 studenți);
- 11.11 – 29.11.2019 (3 studenți).

Universitatea din București – Facultatea de Sociologie și Asistență Socială

- 22.07 – 09.08.2019 (3 studenți);

Din datele anterior menționate rezultă faptul că, în anul 2019, CNCD a asigurat desfășurarea stagiului de practică pentru un număr de total de **34 de studenți**.

În cadrul acestei activități, instructorii de practică ai CNCD au prezentat studenților participanți informații cu privire la noțiunea de discriminare, tipuri de discriminare, organizarea și funcționarea CNCD, organigramă, atribuții, procedura de soluționare a petițiilor, sancțiuni aplicate, programe organizate în scopul prevenirii și combaterii discriminării precum și procedura de contestare a hotărârilor CNCD în fața instanțelor judecătorești.

De asemenea, studenții aflați în stagiul de practică, au avut posibilitatea de a participa

la ședințele instanței de judecată alături de consilierul juridic al CNCD, în dosare care au avut ca obiect anularea hotărârilor CNCD.

În cadrul stagiului de practică s-au desfășurat și exerciții practice astfel încât studenții să conștientizeze efectele negative ale discriminării asupra oamenilor.

La finalul stagiului de practică, studenții participanți au primit din partea CNCD adeverințe de practică, în cadrul Direcției Juridice, care au atestat faptul că aceștia s-au dovedit interesați de domeniul de activitate al instituției, că au respectat programul stagiului de practică și indicațiile trasate de către instructori, că au studiat materialele recomandate și că au solicitat informații care să-i ajute în înțelegerea complexității fenomenului combaterii discriminării.

Prevenirea faptelor de discriminare

ȘCOALA DE VARĂ – GRUPURI DE RISC ȘI SERVICII SOCIALE. DREPTUL LA NEDISCRIMINARE

Ediția a XI- a

Cea de-a XI-a ediție a Școlii de Vară s-a desfășurat în stațiunea Mamaia, județul Constanța, în colaborare cu Asociația Carusel, în beneficiul unui grup țintă format din 40 de studenți și masteranzi cu profil sociologie, asistență socială, psihologie, psihopedagogie, pedagogie, medicină, dar și cu domenii de studiu precum științe politice, jurnalism, comunicare, administrație publică, drept, biologie, chimie sau teologie.

Scopul proiectului a fost acela de a ajuta la îmbunătățirea calității vieții grupurilor vulnerabile și marginalizate prin creșterea capacității tinerilor profesioniști de a oferi servicii de suport și de a asigura implementarea dreptului la nediscriminare.

„Școala de Vară – Grupuri de Risc și Servicii Sociale de Suport. Dreptul la nediscriminare” - ediția a XI-a, a reprezentat continuarea eforturilor CNCD privind formarea tinerilor profesioniști care urmează o carieră în

domeniul social și altor categorii de tineri cu preocupări în alte domenii, pentru o mai bună înțelegere a situației grupurilor vulnerabile, pentru adoptarea unei atitudini pozitive și pentru dobândirea informațiilor și modalităților prin care ei vor putea contribui la îmbunătățirea calității vieții persoanelor marginalizate.

Acest proiect a ajutat (din punct de vedere strict tehnic, dar și ca modalitate de ameliorare a mentalității generale și individuale) la formarea profesională a participanților, ceea ce va conduce, pe viitor, la creșterea șanselor lor de angajare (în domeniile social, politic, administrativ, juridic, economic, sanitar etc.) și va implementa o serie de îmbunătățiri pentru serviciile de suport adresate grupurilor vulnerabile. Mai mult, aceștia vor putea determina schimbarea atitudinii și în rândul familiilor lor, a prietenilor și colegilor, ceea ce poate însemna o schimbare de atitudine la scară largă.

Concurs de creație literară și desen „Egalitate și Nediscriminare”

Ediția a XII - a

O tradiție în colaborarea dintre Consiliul Național pentru Combaterea Discriminării, Universitatea Creștină „Dimitrie Cantemir”, București, Centrul European pentru Promovarea Nediscriminării și Egalității de Șanse – NEDES 2014+ și Inspectoratul Școlar al Municipiului București, proiectul „**Promovarea dreptului la nediscriminare și egalitate de șanse la nivelul învățământului preuniversitar din**

București – Egalitate și nediscriminare”, s-a desfășurat în perioada aprilie – octombrie 2019, promovat în 22 de școli și licee bucureștene, dar și în alte județe (Constanța, Timiș, Giurgiu, Dâmbovița, Ilfov), prin pliante, afișe și flyere de către membrii echipei de cercetare.

Grupul țintă a fost alcătuit din elevi cu vârstă cuprinsă între 6 și 19 ani, iar activitățile

principale au fost: popularizarea concursului în școli și licee din București și din țară, selectarea celor mai bune lucrări literare spre a fi publicate într-o lucrare, selectarea celor mai bune desene spre a fi publicate într-un calendar de birou pentru anul 2019-2020 și premiarea celor mai bune lucrări într-un cadru festiv.

Acest concurs de creație literară și plastică a fost susținut de CNCD cu scopul mediatizării

și informării elevilor cu privire la drepturile omului, principiul egalității de șanse și dreptul la nediscriminare.

Desenele premiate au fost publicate într-un calendar de birou 2019-2020, inscripționat atât cu numele proiectului, cât și cu numele instituțiilor partenere, iar celelalte creații participante la concurs au fost publicate într-un volum intitulat „Magia gândurilor bune”.

Conferința Internațională a Nediscriminării și Egalității de Șanse – NEDES

Ediția a XIII-a

Problematica nediscriminării și egalității de șanse reprezintă astăzi un principiu de bază al drepturilor omului. Proiectul de cercetare – dezvoltare „Modalități de promovare a principiilor nediscriminării și egalității de șanse în societatea românească actuală” – ediția a XIII-a a reunit într-un parteneriat Consiliul Național pentru Combaterea Discriminării, Școala Gimnazială „Herăstrău” și Centrul European pentru Promovarea Nediscriminării și Egalității de Șanse – NEDES 2014+.

Obiectivele colaborării:

Dezvoltarea capacității de cunoaștere și înțelegere a principiilor nediscriminării și egalității de șanse atât între bărbați și femei, cât și între diferitele categorii de persoane;

Dezvoltarea capacității de cunoaștere și înțelegere a principiilor și valorilor civice: egalitate de șanse, toleranță, nediscriminare.

Dezvoltarea capacității de aplicare a principiilor egalității de șanse în domenii precum cel juridic, economic, social, educațional, politic, antreprenorial etc.

NOUA REVISTĂ DE DREPTURILE OMULUI

Colaborarea dintre Centrul de Studii Internaționale și Consiliul Național pentru Combaterea Discriminării a continuat și în anul 2019 prin publicarea trimestrială în „Noua Revistă de Drepturile Omului” a unor materiale privind combaterea discriminării, promovarea principiului egalității de șanse, jurisprudența CNCD, studii și alte articole de specialitate.

Continuarea colaborării se datorează impactului benefic pe care publicarea acestor

materiale s-a dovedit că îl are asupra societății, dar și asupra instituției noastre, punând astfel în valoare experiența deținută în domeniul drepturilor omului, prevenirii și combaterii discriminării.

Proiecte derulate din fonduri externe

„Parteneriat pentru egalitatea persoanelor LGBTI”

Proiectul derulat de Asociația ACCEPT în parteneriat cu Consiliul Național pentru Combaterea Discriminării (C.N.C.D.) „Parteneriat pentru egalitatea persoanelor LGBTI, finanțat de programul Drepturi, Egalitate, Cetățenie 2014- 2020 al Uniunii Europene” a continuat și în anul 2019, acesta finalizându-se la 31 decembrie 2019.

Pe baza celor mai bune practici identificate în timpul schimbului reciproc de cunoștințe și informații cu experții europeni, precum și pe baza lecțiilor învățate în timpul sesiunilor de formare a profesioniștilor (probleme cu care se confruntă în activitatea lor de zi cu zi, lacune în informare și sesiuni de formare etc.) dar și o revizuire a literaturii ce cuprinde obligațiile relevante ale drepturilor omului

din UE, CNCD a dezvoltat o listă de verificare a obligațiilor pe care statul român le are în ceea ce privește asigurarea nediscriminării LGBTI în domeniul angajării, protecției familiei și protecției împotriva infracțiunii de ură. De asemenea au fost realizate acțiuni de sensibilizare a populației cu privire la respectarea drepturilor persoanelor aparținând grupului LGBTI.

„10 ani de Implementare a Deciziei Cadru UE privind rasismul și xenofobia în România: provocări și abordări noi a acțiunilor privind infracțiunile motivate de ură” – NoIntoHate2018

În anul 2019 Consiliul Național pentru Combaterea Discriminării, în parteneriat cu Institutul pentru Politici Publice, a continuat implementarea proiectului NoIntoHate2018 finanțat de programul Drepturi, Egalitate, Cetățenie 2014 – 2020 al Uniunii Europene. În perioada august – decembrie 2019 au fost desfășurate 8 sesiuni de formare (2 pentru polițiști, 1 pentru jandarmi și 5 pentru magistrați) pentru un număr de 94 persoane, urmând ca în perioada ianuarie februarie 2020 să se desfășoare încă 4 sesiuni de formare (1 pentru jandarmi și 3 pentru magistrați) pentru un număr de 50 persoane.

Sesiunile au fost susținute de experți din cadrul CNCD și IPP precum și de un expert european în domeniul infracțiunilor motivate

de ură și au cuprins prezentări privind noțiunile generale de nediscriminare (forme ale discriminării, sancțiuni, procedura de sesizare și soluționare), legislația națională și europeană și jurisprudența CJUE și CEDO privind infracțiunile motivate de ură, implicarea practică a instituțiilor de aplicare a legii în evaluarea, înregistrarea și includerea într-o bază de date a infracțiunilor motivate de ură, dar și informații practice despre cum devine ura o infracțiune (motive, elemente constitutive și de identificare).

Proiectul beneficiază de un buget total de: 242.840,51 Euro

Problematika discriminării din România reflectată în rapoartele internaționale

Raportul E.C.R.I. privind România (al cincilea ciclu de monitorizare)¹

E.C.R.I. (Comisia Europeană împotriva Rasismului și Intoleranței a Consiliului Europei) a publicat pe 5 iunie 2019 raportul privind România (al patrulea ciclu de monitorizare). În cadrul activităților sale statutare, E.C.R.I. desfășoară activități de monitorizare, pe rând, în toate statele membre ale Consiliului Europei, în cadrul cărora este analizată situația privitoare la rasism și intoleranță și se fac sugestii și propuneri despre cum să se ia în considerare problemele identificate. În cadrul acestor abordări, țară cu țară, E.C.R.I. tratează toate statele membre ale Consiliului Europei, de pe picior de egalitate. Activitatea se desfășoară pe cicluri de 5 ani, acoperind 9/10 țări pe an.

A cincea rundă a rapoartelor pe țară se concentrează pe patru subiecte comune tuturor statelor membre: (1) Chestiuni legislative, (2) Discursul de incitare la ură, (3) Violența, (4) Strategii de integrare și un număr de teme specifice pentru fiecare dintre acestea.

Prezentăm mai jos constatările și recomandările E.C.R.I. privind activitatea C.N.C.D.:

- În raportul anterior, ECRI a recomandat autorităților să interzică discriminarea prin asociere: intenția anunțată de a discrimina, de a incita și a-i ajuta pe alții să discrimineze, conform RPG Nr. 7 și 6. Autoritățile au informat Comisia că discriminarea prin asociere este aplicabilă prin legislația bazată pe jurisprudența Curții Europene de Justiție (CEJ). ECRI confirmă acest lucru, dar menționează că restul recomandării

nu a fost implementat și, în consecință, aceste probleme rămân nesoluționate. Pe de altă parte, Articolul 2 (2) din O.G nr. 137/2000 interzice să-i ordoni cuiva să discrimineze. ECRI remarcă faptul că terminologia poate genera confuzii, deoarece cuvântul folosit în românește este „dispoziția”, implicând deci o poziție ierarhică, și nu „a da instrucțiuni”, care are o aplicare mai largă. Autoritățile au adus în atenția ECRI jurisprudența Consiliului Național pentru Combaterea Discriminării care confirmă că termenul este interpretat în sens larg pentru a evita limitarea interzicerii discriminării la relații ierarhice.

- ECRI notează faptul că legislația română prevede proceduri judiciare și/sau administrative ușor accesibile, inclusiv conciliere, în cazurile de discriminare, iar victimele discriminării se pot adresa organismului competent, CNCD, Ombudsmanului (denumit în continuare Avocatul Poporului) sau tribunalului. Aceste prevederi corespund recomandărilor din RPG Nr. 7 a ECRI, alin. 10 și 12.
- Articolul 27 (4) din Legea Anti-discriminare inversează sarcina probei, conform RPG Nr. 7 și 11. În ceea ce privește RPG Nr. 7 și 13, Articolul 18 din Legea Anti-discriminare prevede ca CNCD să se ocupe cu monitorizarea conformității tuturor legilor și prevederilor administrative privind interzicerea discriminării, dar nu îi acordă dreptul de a iniția proceduri în fața Curții Constituționale în legătură cu constituționalitatea lor. Posibilitatea de a aduce în fața Curții Constituționale cazuri de discriminare prevăzute în legislație sau ordonanțe o are în prezent Avocatul Poporului (Articolul 146 din Constituție).

- Și în acest an, ECRI notează că, deși CNCD nu are competența juridică de a aduce un caz înaintea instanței, el este citat ca parte în toate cazurile de discriminare prezentate direct tribunalului. Conform acestui raport, acest lucru a contribuit la reducerea resurselor deja limitate ale CNCD și a generat întârzieri serioase.
- Atât CNCD cât și Avocatul Poporului au deficit de resurse financiare și umane necesare pentru a-și îndeplini eficient mandatele. Interzicerea angajărilor în administrația publică a avut un nou impact negativ (CNCD are un personal de 64 de persoane din 97 de posturi disponibile) și aceasta a dus la reducerea activității lor, în special în privința sensibilizării publicului. ECRI recomandă ca autoritățile să aloce ambelor instituții suficiente resurse financiare și umane, inclusiv fonduri pentru campanii de sensibilizare a publicului privind nediscriminarea și egalitatea.
- ECRI menționează discursurile de incitare la ură și efectele acestora. Deși legislația anti-discriminare aplicabilă nu definește în mod explicit discursul de incitare la ură, ECRI apreciază atitudinea hotărâtă a Consiliului Național pentru Combaterea Discriminării (CNCD) în astfel de cazuri (oferind ca exemplu câteva sancțiuni aplicate de CNCD).
- ECRI notează că victimele discursurilor de incitare la ură sunt adesea pesimiste în privința asigurărilor legale cât și a competenței instituțiilor – precum CNCD și organismele de aplicare a legii – în investigarea cazurilor lor. ECRI este îngrijorată de nivelul relativ scăzut de conștientizare a publicului larg în privința

drepturilor lui și a accesului său la justiție, în ciuda faptului că recomandările de prioritate ale ECRI în ultimul raport s-au referit la organizarea de campanii de informare atât în legătură cu legislația privind lupta împotriva rasismului cât și cu organismele competente care oferă asistență și/sau compensații. În această privință, ECRI regretă să constate că autoritățile nu au adoptat încă proiectul „Strategia națională privind egalitatea, incluziunea, diversitatea (2018-2022)”, care propune măsuri legate de sensibilizarea diferitelor grupuri țintă, cât și sporirea coordonării între instituțiile care se ocupă de infracțiunile de ură, inclusiv discursul de incitare la ură.

- Mai multe studii arată că intoleranța și discriminarea împotriva persoanelor LGBT sunt larg răspândite în societatea românească. Sondajul de opinie realizat de CNCD arată că persoanele LGBT sunt al cincilea grup nedorit, după persoanele cu HIV, dependenții de droguri, persoanele cu dizabilități și romii. ECRI consideră că acest număr mic de cazuri supuse atenției CNCD este un indiciu că persoanele LGBT ezită să anunțe cazurile de discriminare.
- ECRI salută proiectul numit „Egalitatea persoanelor LGBT”, care este dezvoltat de CNCD în scopul îmbunătățirii capacității autorităților române de a preveni și combate discriminarea pe motiv de orientare sexuală și identitate de gen. ECRI este de părere că astfel de inițiative sunt potrivite pentru a lupta împotriva stigmatului adânc înrădăcinat și reticenței împotriva persoanelor LGBT și pentru creșterea acceptării lor în societate.

¹ <https://rm.coe.int/fifth-report-on-romania-romanian-translation-/168094c9e7>

- ECRI recomandă ca autoritățile să aloce ambelor instituții suficiente resurse financiare și umane, inclusiv fonduri pentru campanii de sensibilizare a publicului privind nediscriminarea și egalitatea.

Raportul drepturilor fundamentale 2019²

Raportul privind drepturile fundamentale 2019 analizează evoluțiile majore din domeniu, identificând atât realizările, cât și domeniile de interes nesoluționate.

Antisemitismul în UE este răspândit și normalizat

La mai bine de 70 de ani de la Holocaust, antisemitismul răspândit afectează evreii din toate domeniile vieții din UE, după cum demonstrează cel de-al doilea sondaj al FRA privind discriminarea și infracțiunea motivată de ură împotriva evreilor din UE, care a fost publicat în 2018. Primul comisar antisemitism a fost numit în aprilie 2018.

În iunie 2018, parlamentul român a adoptat în unanimitate definiția de lucru a antisemitismului IHRA (International Holocaust Remembrance Alliance) și un proiect de lege care introduce sancțiuni penale pentru fapte antisemite. (*Legea nr. 157/2018 privind unele măsuri pentru prevenirea și combaterea antisemitismului*).

² https://fra.europa.eu/sites/default/files/fra_uploads/fra-2019-fundamental-rights-report-2019_en.pdf

Accesul la justiție

Raportul menționează ca două treimi din statele membre, printre care și România, au implementat Directiva privind drepturile victimelor (2012/29/UE). Avansurile și evoluțiile includ, printre altele, îmbunătățirea drepturilor victimelor infracțiunilor de a participa la proceduri (de exemplu, dreptul victimei de a fi audiat); îmbunătățirea drepturilor victimelor la compensații financiare (de exemplu, prin extinderea sferei infracțiunilor pentru care este disponibilă o compensație financiară); și facilitarea drepturilor victimelor la informații (de exemplu, prin inițiative de sensibilizare și formare).

În 2018, Parlamentul României a adoptat trei legi noi care modifică legislația existentă privind violența împotriva femeilor. Una dintre ele introduce o definiție a violenței bazate pe gen în ordinea juridică românească; alta incriminează orice formă de hărțuire, inclusiv hărțuirea sexuală și psihologică în public sau în privat. A treia lege extinde definiția violenței în familie pentru a include și psihologic, fizic, violența spirituală și socială și afirmă în mod explicit că religia, cultura sau obiceiurile nu pot justifica nicio formă de violență în familie.

Raportul de țară privind nediscriminarea³

Transpunerea și implementarea la nivel național a Directivelor Consiliului 2000/43 și 2000/78 în România

În luna octombrie a anului 2019 a fost

³ <https://op.europa.eu/ro/publication-detail/-/publication/1ea6a084-f49d-11e9-8c1f-01aa75ed71a1/language-en/format-PDF>

publicat Raportul de țară privind nediscriminarea, raport ce analizează transpunerea și implementarea la nivel național a Directivelor Consiliului 2000/43 și 2000/78.

Raportul Departamentului de Stat al S.U.A. privind drepturile omului⁴

- Raportul precizează că CNCD este instituția guvernamentală responsabilă pentru aplicarea legilor interne și ale Uniunii Europene de combatere a discriminării, aceasta fiind sub control parlamentar.
- CNCD este, în viziunea observatorilor, la fel de eficace, deși o parte dintre aceștia au criticat lipsa de eficiență și independență politică a instituției, precum și de resurse adecvate.
- Raportul notează faptul că CNCD a amendat angajatorii pentru discriminarea sindicatelor, deși nu deține puterea de a dispune reîncadrarea acestora sau alte sancțiuni. În 2018, CNCD a emis amenzi în 19 cazuri în domeniile accesului la angajare și profesie, care includ discriminarea sindicatelor și încălcarea negocierii contractului colectiv de muncă.
- Discriminarea în domeniul angajării a avut drept criterii: sex, dizabilitate și HIV. De asemenea, au fost cazuri de discriminare a romilor și a lucrătorilor migranți. În ceea ce privește discriminarea în muncă, CNCD a procesat 365 de cazuri în 2018 și 278 în prima jumătate a anului 2019. CNCD

⁴ <https://www.state.gov/reports/2019-country-reports-on-human-rights-practices/romania/>

a soluționat cazuri atât din sectorul public, cât și din cel privat.

- În domeniul discriminării raportul notează faptul că femeile și bărbații se bucură de drepturi egale, însă segregarea în domeniul profesiei încă există, femeile fiind majoritare la locurile de muncă cu venituri mai mici. De asemenea, în rândul femeilor au fost cazuri de discriminare în ceea ce privește căsătoria, divorțul, custodia copilului, deținerea sau administrarea afacerilor sau a proprietății, educație, proces judiciar sau locuințe.
- Deși legea interzice discriminarea persoanelor cu dizabilități fizice, senzoriale, intelectuale și mentale, aceasta rămâne o problemă.
- Discriminarea față de romi a continuat să fie o problemă majoră. Grupurile de romi s-au plâns de hărțuirea și brutalitatea poliției. Atât media, cât și observatorii interni și internaționali au raportat discriminarea socială împotriva romilor.
- Etnicii maghiari au continuat să raporteze discriminări legate, în principal, de utilizarea limbii maghiare.

Consiliul Național pentru Combaterea Discriminării în presa scrisă

Perioada de monitorizare: ianuarie-decembrie 2019

- **295 articole monitorizate fac referire la activitatea CNCD.**
- **95 articole monitorizate fac referire la președintele instituției**
- **Publicații naționale monitorizate: Adevărul, Cotidianul, Curentul, Curierul Național, Evenimentul Zilei, Gazeta Sporturilor, Gândul, G4Media, HotNews, Jurnalul Național, Mediafax, Newsweek, ProSport, România Liberă, Ziare.com.**
- **CNCD a fost cel mai des menționat în publicațiile: HotNews, Adevărul și Evenimentul Zilei.**

Cele mai semnificative articole apărute în presa scrisă în anul 2019, cu referire la activitatea instituției au fost următoarele:

Olguța Vasilescu, sancționată pentru afirmația discriminatorie făcută la adresa președintelui Iohannis

Consiliul Național pentru Combaterea Discriminării a sancționat-o cu **avertisment contravențional** pe Olguța Vasilescu (ministrul Muncii la momentul respectiv)

pentru declarația „ca neamț, să vorbești despre gazare trebuie să ai mult curaj”, făcută la adresa președintelui Klaus Iohannis.

Radu Banciu sancționat pentru declarațiile la adresa Serenei Williams

Consiliul Național pentru Combaterea Discriminării a constatat că afirmația „Serena Williams arată cum sunt maimuțele de la grădina zoologică cu fundul ăla roșu. Dacă peste fundul ăla pui niste nădragi, arată

exact cum arată pe teren Serena Williams”, făcută de Radu Banciu, reprezintă discriminare și încalcă dreptul la demnitate. Drept urmare, CNCD l-a **amendat cu 8.000 lei** pe realizatorul TV.

Grădiniță și educatoare amendate pentru mutarea unei fete cu autism într-o altă clasă în timpul unei inspecții

Consiliul Național pentru Combaterea Discriminării a aplicat **sancțiunea amenzii contravenționale în cuantum de 1.000 lei** unei grădinițe din Capitală după ce o

fetiță cu tulburări de spectru autist a fost închisă într-o clasă goală în timpul unei inspecții. Educatoarea a fost sancționată cu **avertisment**.

Ministrul Educației sancționat pentru propunerea de a înființa „clase speciale”

CNCD a decis că afirmațiile Ministrului Educației, Ecaterina Adronescu, despre copiii cu nevoi speciale au fost discriminatorii și a sancționat-o cu **avertisment contravențional**, recomandându-i ca pe viitor să se abțină de la declarații care produc efecte discriminatorii.

Aceasta afirmase următoarele: „Noi acum îi avem pe cei cu dificultăți de învățare, să îi numim așa generic, împărțiti în două categorii.

Pe unii îi trimitem în școlile speciale, iar alții sunt în școlile normale, integrați în clasele normale. Acolo, din păcate, într-o foarte mică măsură reușim să asigurăm profesori de sprijin pentru copiii integrați în clasele normale și atunci creăm dificultăți la profesori. Și mă gândeam dacă nu am putea să îi împărțim mai mulți într-un loc și să punem profesori de sprijin acolo. Adică așa vrea: ca și lor, celor integrați în școlile de masă, să le putem asigura profesori de sprijin”.

Viceprimarul Aurelian Bădulescu amendat pentru declarații privind evreii

Viceprimarul Capitalei, Aurelian Bădulescu, a fost sancționat cu **amendă contravențională în cuantum de 5.000 de lei** pentru afirmațiile făcute la adresa unui membru al minorității evreiești (președintele Centrului pentru Monitorizarea și Combaterea Antisemitismului din România, care a criticat intenția domnului Bădulescu de a amplasa un bust al mareșalului Antonescu în București).

Acesta afirmase următoarele: „(...) este evident că sunteți străin de acest

neam și pe cale de consecință de istoria poporului român (...). Recomandarea mea este să vă întoarceți de unde ați venit (...). Nu vă voi saluta cu deosebită considerație, așa cum este normal, pentru că nu vă bucurați de considerația mea. În altă ordine de idei, sunt bucuros, că oamenii ca dumneavoastră sunt preocupați de subiecte pe care domnia voastră le tratează, sigur, în calitate de musafir în țara mea”.

Consilierul premierului sancționat cu 1.000 de lei

Consilierul premierului, Darius Vâlcov, a fost sancționat cu **amendă contravențională în valoare de 1.000 de lei** pentru că a publicat pe contul său de Facebook fișa medicală personală a unui protestatar, numindu-l „sandilău”.

În individualizarea sancțiunii, Colegiul director a avut în vedere gradul de pericol social al faptei, ce rezultă printre altele, din calitatea de demnitar a părții reclamate, dar și de faptul că, ulterior partea reclamată a șters de pe contul de Facebook afirmațiile discriminatorii.

Fotbalist sancționat pentru remarci rasiste

Fotbalistul echipei Universitatea Craiova, Nicușor Bancu, a fost sancționat cu **amendă**

contravențională în valoare de 10.000 de lei pentru declarațiile rasiste făcute la

adresa jucătorului de culoare olandez Bradley de Nooijer. Acesta l-a numit „cioară împuțită” pe fundașul olandez **în timpul meciului Universitatea Craiova - FC Viitorul.**

De asemenea, CNCD a decis **și sancționarea clubului Universitatea Craiova** cu aceeași sumă pentru atitudinea pasivă cu care a tratat gestul propriului fotbalist.

Ludovic Orban, sancționat pentru declarația privind „scroafele suite în copaci”

Președintele PNL, Ludovic Orban, a primit **avertisment contravențional** pentru declarația referitoare la cei din administrație pe care i-a comparat cu „scroafele suite în copac”: „În condițiile în care noi avem o criză pe piața forței de muncă, în condițiile în care foarte mulți dezvoltatori nu-și dezvoltă afacerile sau foarte mulți investitori care vor să vină să investească în România, nu iau decizia de a investi în România tocmai pentru că nu găsesc mână de lucru calificată. Și noi ne permitem să ținem toate beizadelele

plantate de PSD de ALDE și de celelalte partide, toți incompetenții, *toți oamenii luați de la coada vacii, toate scroafele suite în copac* care populează în momentul de față administrația (...)”.

Liderul liberal a mai fost sancționat cu **avertisment contravențional** și pentru declarația potrivit căreia: „Guvernul PSD este ca țiganul care omoară calul care trage ca sa-i ia potcoavele”.

Deputat amendat cu 2.000 de lei pentru discurs de ură

CNCD a constatat că declarația domnului deputat Nicolae Bacalbașa „*Totuși, eu nu înțeleg să suport și să admit mârlnia unui individ care, pentru mine personal, este Untermensch – că tot avem președinte german -, și care vorbește, după ce am votat eu și colegii mei, despre decizii rușinoase*” constituie discriminare, discurs de ură, prin utilizarea unei sintagme cunoscută ca fiind parte a limbajului liderilor fasciști (Heinrich Himler).

De asemenea, declarația domnului Bacalbașa de la un post de televiziune din Galați, cu următorul conținut: „(cu referire la Președintele României, n.n.) *Pentru că dacă disprețuiești românii, nu poți să aplici o regulă numită democrație unei structuri pe care o disprețuiești. Nici nu pot să îl învinovățesc. Germania a infiltrat timp de decenii, pentru că, deși Hitler a fost la putere numai 12 ani, poporul german, până în 1970, în proporție de 70%, era pro-Hitlerist*”.

„*M-a bucurat când discuția dintre doamna Dăncilă cu Fuhrer-ul feminin al Germaniei actuale, Frau Merkel, care controlează toată politica Europei prin fake-uri, partide false, știi, care toate sunt din PPE, adică etnic, poate non-germane dar servind interesele strict ale acestei țări și n-a cedat doamna Dăncilă. Dacă vrei, este un răspuns și pentru numitul Klaus Werner*” constituie discriminare, discurs de ură, prin culpabilizarea colectivă a unei comunități pentru faptele regimului nazist, respectiv prin etichetarea ca naziști a liderilor comunității în cauză.

Pentru faptele mai sus prezentate, CNCD a aplicat domnului Nicolae Bacalbașa **sancțiunea amenzii contravenționale în cuantum de 2.000 de lei.**

Președintele PPMT amendat pentru salut nazist și încălcarea demnității umane a unei minorități naționale

Consiliul Național pentru Combaterea Discriminării l-a sancționat cu **amendă contravențională în valoare de 5.000 de lei** pe președintele Partidului Popular Maghiar din Transilvania (PPMT), Csomortanyi Istvan, care a apărut într-o fotografie

(postată pe pagina de Facebook a filialei Cluj PPMT) făcând salut nazist, încălcând astfel demnitatea umană a unei minorități naționale și a memoriei victimelor regimului nazist.

Primarul sectorului 4 al Capitalei sancționat pentru discriminare

Primarul sectorului 4 al Capitalei, Daniel Băluță, a fost sancționat cu **avertisment contravențional** după ce a discriminat un consilier local cu dublă cetățenie, română și franceză.

Primarul a făcut următoarea afirmație: „Având dublă cetățenie, inclusiv cetățean

francez, (...) sunt convins că sunteți foarte preocupat de interesele statului român”. „Dumneavoastră în momentul în care veți învăța să citiți și să scrieți bine în limba română pentru că e o deficiență majoră și de înțelegere, se numește la dumneavoastră în limbaj specific analfabetism funcțional, așa se numește”.

Primarul Municipiului Focșani sancționat cu 2.000 lei

Primarul Municipiului Focșani, Cristi Misăilă, a fost sancționat cu **avertisment contravențional** pentru emiterea unui comunicat prin care a făcut trimiteri la apartenența etnică a unor persoane care aveau datorii la cheltuielile de întreținere.

Totodată, s-a constatat că menținerea unor comentarii rasiste pe pagina sa de socializare reprezintă, în mod similar, discriminare și încălcarea dreptului la demnitate. Pentru această faptă primarul a fost sancționat cu **amendă contravențională în cuantum de 2000 lei.**

Ministerul Educației Naționale sancționat pentru discriminarea elevilor maghiari

Ministerul Educației Naționale a fost sancționat cu **amendă contravențională în valoare de 2.000 de lei** pentru că nu a asigurat programe școlare și manuale de limbă română speciale pentru elevii din clasele cu predare în limba maternă maghiară, pe parcursul învățământului preuniversitar.

aplica prevederile Legii Educației Naționale nr. 1 din 2011, referitoare la predarea limbii și literaturii române pentru elevii din clasele cu predare în limba maternă maghiară, cu scopul de a asigura dreptul constituțional al acestora de a învăța limba română, limba oficială a statului.

De asemenea, CNCD a recomandat Ministerului Educației Naționale să întreprindă urgent toate măsurile necesare pentru a

Clubul CFR CLUJ amendat pentru decizia de a refuza acreditarea unui jurnalist

Consiliul Național pentru Combaterea Discriminării a **amendat** CFR Cluj cu **5.000 de lei** pentru refuzul de a acorda acreditare în sezonul trecut jurnalistului Daniel Pop și colegilor săi de la Maramureș Jurnal, în urma sesizării depuse de Asociația Presei Sportive.

Asociația Pride România sancționată pentru că a defăimat religia ortodoxă într-un spectacol de teatru

Asociația Pride România a fost sancționată cu **amendă contravențională în valoare de 2.000 lei** pentru că a defăimat religia ortodoxă într-un spectacol de teatru, organizat în cadrul săptămânii Cluj Pride, de promovare a comunității LGBT, după ce actorii au apărut îmbrăcați în haine monahale și au mâncat pe o icoană cu Iisus.

Taximetrist sancționat pentru că a refuzat să transporte o persoană cu autism

Consiliul Național pentru Combaterea Discriminării a sancționat un taximetrist cu **amendă contravențională în cuantum de 1.000 de lei** pentru că a refuzat să transporte o persoană cu autism. Compania de taximetrie a fost, de asemenea, amendată cu **1.000 de lei**.

Regulamentul de transferuri din handbalul românesc este discriminatoriu

CNCD a aplicat Federației Române de Handbal **sanțiunea contravențională a avertismentului** considerând că articolul 14 din Regulamentul privind Statutul și Transferul Jucătorilor de Handbal constituie o „discriminare directă pe criteriul cetățenie, față de jucătorii de handbal, cetățeni ai unui stat membru al Uniunii Europene” și a solicitat FRH să modifice regulamentul pentru a elimina criteriile discriminatorii.

Societate comercială amendată pentru discriminare și încălcarea dreptului la demnitate a persoanelor de gen feminin

O societate comercială a fost **amendată cu 5.000 de lei** de Consiliul Național pentru Combaterea Discriminării din cauza unui afiș publicitar care înfățișa o femeie cu picioarele desfăcute, însoțit de mesajul „deschis tot timpul”.

Primăria unei comune din Harghita sancționată pentru discriminarea pe criterii etnice a românilor

Primăria comunei Ciumani, jud. Harghita, a fost **sancționată cu avertisment contravențional** pentru că nu a editat și în limba română un buletin informativ, localitatea fiind locuită în proporție de 98,89% de maghiari.

Publicația Timesnewroman a pierdut la Curtea de Apel București procesul cu Consiliul Național pentru Combaterea Discriminării în cazul articolului „Curva lui Dragnea, asaltată de PSD-iști”

CNCD sancționase în 2018 publicația Times New Roman pentru articolul „Curva lui Dragnea, asaltată de PSD-iști” cu 16.000 lei, astfel: cu 5.000 de lei societatea care administrează publicația, tot cu 5.000 lei pe autorul articolului, cu 3.000 lei pe editorul șef și tot cu 3.000 lei pe administratorul Infant Media SRL.

CNCD s-a autosezizat după ce primarul general al Capitalei a declarat că Orban stătea în biroul de viceprimar „care era ca un bar de negri”

Consiliul Național pentru Combaterea Discriminării s-a autosezizat după ce Gabriela Firea a declarat, într-o intervenție televizată, **când era viceprimar, era „ca un bar de negri, numai cu băutură, numai cu țigări, numai cu persoane pestilențiale”.** **că biroul lui Ludovic Orban, în vremea**

CNCD s-a autosesizat după declarațiile primarului din Iași

CNCD s-a autosesizat după declarațiile făcute de primarul din Iași, Mihai Chirică, care a spus într-un interviu la o publicație locală că „o să vină peste noi congolezii, somalezii, sirienii și alte națiuni care sunt coborate din copac”.

„Resursa principală a unui stat care se dorește a fi longeviv este educația. Nu se investește în educație, putem spune „La revedere!”. Adică o să vină peste noi congolezii, somalezii, sirienii și alte națiuni care sunt coborate din copac și o să ne devină și șefi. Adică o să ne conducă, pur și simplu o să te trezești la Primăria Municipiului Iași cu un congolez, că mai sunt și de ăștia de naționalitate română, dar se comportă ca niște congolezi, și or să vrea să ne conducă. Pentru că nu se mai pune accent pe educație”, a declarat Mihai Chirica.

CNCD s-a autosesizat în privința declarațiilor vicepreședintelui USR Botoșani referitoare la romi

Consiliul Național pentru Combaterea Discriminării s-a autosesizat în urma afirmațiilor făcute de vicepreședintele USR Botoșani, Adrian Hobjilă, referitoare la grupurile de romi din Centrul Vechi al orașului: „Avem o soluție de a scoate romii din Centrul Vechi, reamenajăm totul. Oricât ne-ar costa, merită scoși romii din Centrul Vechi. Avem soluții. Prima dată trebuie curățenie și abia apoi poți face ceva acolo”.

Date de ordin financiar și personal

Plăți efectuate în anul 2019

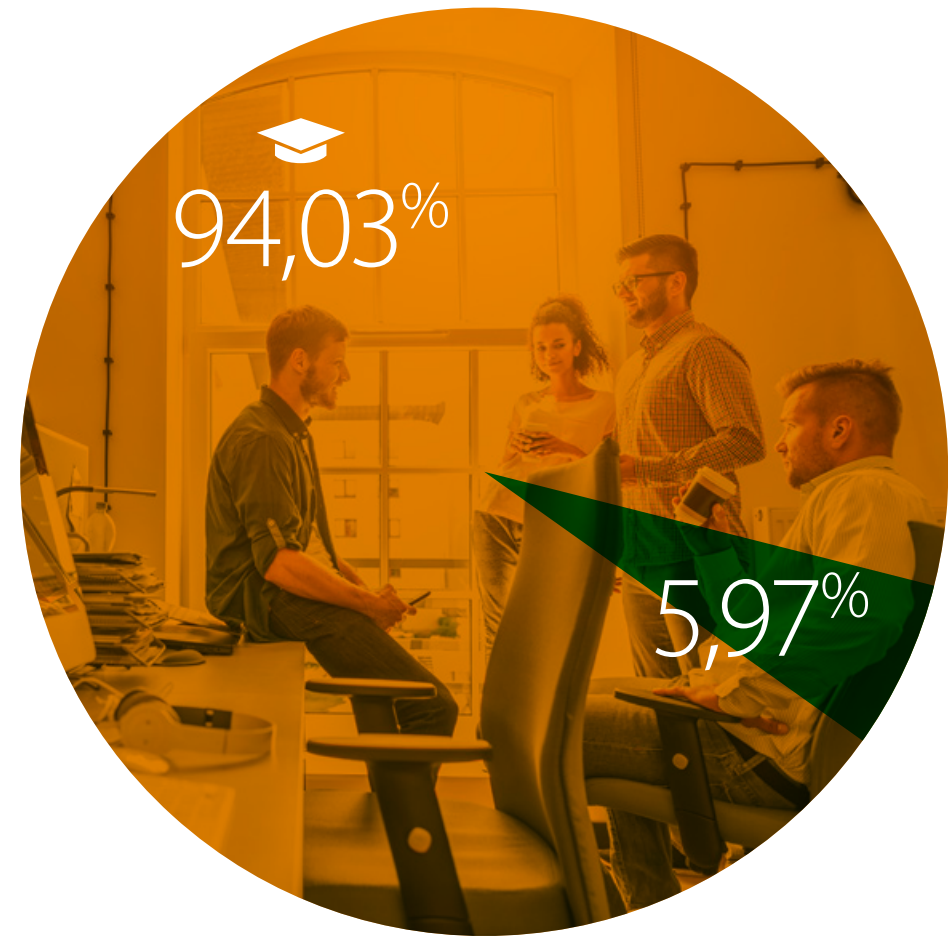
	Cod bugetar	Alocat	mii lei Utilizat
BUGET DE STAT	51.01		
Cheltuieli personal	10	6.442	6.381
Bunuri și servicii	20	905	884
Transferuri	55	5	5
Proiecte cu finanțare din fonduri externe nerambursabile	58	190	90
Alte cheltuieli	59	132	129
Cheltuieli de capital	71	12	12
Plăți aferente anilor precedenți	85		-10
Total		7.686	7.491
FOND EXTERN NERAMBURSABIL	51.08		
Proiecte cu finanțare din fonduri externe	56	57	0
Proiecte cu finanțare din fonduri externe	58	679	360
Total		736	360
Total buget C.N.C.D.		8.422	7.851

■ Aparatul de lucru al CNCD cuprinde 96 de posturi aprobate, din care în anul 2019 au fost finanțate 75 de posturi, la sfârșitul anului fiind 64 de posturi ocupate.

■ Media de vârstă a angajaților este de 44 de ani

■ Ponderea angajaților cu studii superioare este de 94,03%, restul de 5,97% având studii medii.

CONSILIUL NAȚIONAL PENTRU COMBATAREA DISCRIMINĂRII

Adresa: Piața Valter Mărăcineanu nr 1–3, sector 1, 010155 București

Email: support@cncd.org.ro | site: www.cncd.org.ro

Telefon: +4 021 312.65.78 ; +4 021 312.65.79

Fax: +4 021 312.65.85